

V E S T N Í K

Čiastka 13

Vydaná dňa 13. marca 2023

Ročník 2023

NORMATÍVNA ČASŤ

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 28. februára 2023 č. 2/2023, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska z 13. februára 2018 č. 5/2018 o odbornej skúške a odbornej skúške s certifikátom na poskytovanie finančného sprostredkovania a finančného poradenstva v znení neskorších predpisov

1

OZNAMOVACIA ČASŤ

Metodické usmernenie útvarov dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska z 1. marca 2023 č. 1/2023, ktorým sa zrušuje Metodické usmernenie útvarov dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska z 31. augusta 2020 č. 5/2020 k zverejňovaniu informácií bankami v súvislosti s krízou spôsobenou ochorením COVID-19

2

Metodické usmernenie útvarov dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska z 1. marca 2023 č. 2/2023 k ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a ochrane pred financovaním terorizmu v rámci činnosti obchodníka s cennými papiermi, správcovskej spoločnosti a finančného agenta a finančného poradcu

3

Oznámenie Národnej banky Slovenska o zániku povolenia na poskytovanie platobných služieb spoločnosti Diners Club CS, s.r.o.

40

2/2023
OPATRENIE
Národnej banky Slovenska
z 28. februára 2023,

ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska
z 13. februára 2018 č. 5/2018 o odbornej skúške a odbornej skúške
s certifikátom na poskytovanie finančného sprostredkovania a finančného
poradenstva v znení neskorších predpisov

Národná banka Slovenska podľa § 22 ods. 5 zákona č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 282/2017 Z. z. ustanovuje:

Čl. I

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 13. februára 2018 č. 5/2018 o odbornej skúške a odbornej skúške s certifikátom na poskytovanie finančného sprostredkovania a finančného poradenstva (oznámenie č. 41/2018 Z. z.) v znení opatrenia z 26. mája 2020 č. 1/2020 (oznámenie č. 142/2020 Z. z.) a opatrenia z 5. septembra 2022 č. 6/2022 (oznámenie č. 342/2022 Z. z.) sa mení a dopĺňa takto:

1. V § 3 ods. 1 sa suma „30 eur“ nahrádza sumou „50 eur“.
2. Za § 3 sa vkladá § 3a, ktorý znie:

„§ 3a

Za vykonanie odbornej skúšky, ktorej termín konania bol vyhlásený pred 1. aprílom 2023, sa platí poplatok za vykonanie odbornej skúšky podľa tohto opatrenia v znení účinnom do 1. apríla 2023.“

Čl. II

Toto opatrenie nadobúda účinnosť 1. apríla 2023.

Peter Kažimír v. r.
guvernér

**Metodické usmernenie
útvarov dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska
z 1. marca 2023 č. 1/2023,**

**ktorým sa zrušuje Metodické usmernenie
útvarov dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska
z 31. augusta 2020 č. 5/2020 k zverejňovaniu informácií bankami
v súvislosti s krízou spôsobenou ochorením COVID-19**

Národná banka Slovenska, útvary dohľadu nad finančným trhom na základe ustanovenia § 1 ods. 3 písm. a) bodu 3 a § 2 ods. 9 zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vydávajú toto metodické usmernenie:

Čl. I

Zrušuje sa Metodické usmernenie útvarov dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska z 31. augusta 2020 č. 5/2020 k zverejňovaniu informácií bankami v súvislosti s krízou spôsobenou ochorením COVID-19.

Čl. II

Toto metodické usmernenie nadobúda účinnosť dňom jeho zverejnenia vo Vestníku Národnej banky Slovenska.

Vladimír Dvořáček v. r.
člen bankovej rady a výkonný riaditeľ
úseku dohľadu a finančnej stability
útvary dohľadu nad finančným trhom
Národnej banky Slovenska

Júlia Čillíkova v. r.
výkonná riaditeľka úseku dohľadu
a ochrany finančného spotrebiteľa
útvary dohľadu nad finančným trhom
Národnej banky Slovenska

**Metodické usmernenie
útvarov dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska
z 1. marca 2023 č. 2/2023**

**k ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a ochrane
pred financovaním terorizmu v rámci činnosti obchodníka s cennými papiermi,
správcovskej spoločnosti a finančného agenta a finančného poradcu**

Národná banka Slovenska, úsek dohľadu a finančnej stability (ďalej len „NBS“), na základe ustanovenia § 1 ods. 3 písm. a) bodu 3 zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom v znení neskorších predpisov v záujme zabezpečenia jednotného postupu pri plnení povinností vyplývajúcich v oblasti ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a ochrany pred financovaním terorizmu vydáva v spolupráci s Finančnou spravodajskou jednotkou Prezídia Policajného zboru Ministerstva vnútra SR toto metodické usmernenie (ďalej len „metodické usmernenie“). Metodické usmernenie je v súlade s usmerneniami Európskeho orgánu pre bankovníctvo.

PRVÁ ČASŤ

Článok 1

Predmet úpravy a účel

(1) Metodické usmernenie má poskytnúť finančným inštitúciám vykonávajúcim investičné služby a investičné činnosti, kolektívne investovanie, finančné sprostredkovanie a finančné poradenstvo vysvetlenie k plneniu povinností, vyplývajúcich z právnych predpisov zameraných na prevenciu legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu vo finančnom systéme. Metodické usmernenie má napomôcť finančným inštitúciám vytvoriť si vlastný program v tejto oblasti a taktiež upresniť postup NBS pri výkone dohľadu vo vzťahu k plneniu základných povinností a úloh finančných inštitúcií v oblasti AML/CFT. Právna úprava tejto oblasti je komplexná, nakoľko je založená nielen na slovenských právnych predpisoch, ale aj na medzinárodných štandardoch, na znalostiach, praktických skúsenostiach nadobudnutých pri výkone dohľadu zo strany NBS a kontroly zo strany Finančnej spravodajskej jednotky Prezídia Policajného zboru Ministerstva vnútra SR.

(2) Metodické usmernenie reflektuje na zistenia a závery národného hodnotenia rizík v predmetnej oblasti, ktoré je Slovenská republika povinná vykonať v súlade s ustanoveniami smernice a ktoré je zverejnené na webovom sídle Ministerstva vnútra SR, a taktiež na postupy, a to najmä také, ktoré sú už zaužívané a overené v praxi.

Článok 2

Definície pojmov

(1) Na účely tohto metodického usmernenia sa používajú nasledujúce definície pojmov a skratky. Definície ďalších pojmov a skratiek môžu byť uvedené priamo v texte, ak je to v danom prípade účelnejšie.

Finančná inštitúcia	povinné osoby podľa § 5 ods. 1 písm. b) zákona - obchodník s cennými papiermi, pobočka zahraničného obchodníka s cennými papiermi, SS, zahraničná SS, FA a FP okrem výkonu činností súvisiacich s neživotným poistením
---------------------	--

Obchodník s cennými papiermi	právnická osoba so sídlom na území Slovenskej republiky založená ako akciová spoločnosť, ktorá vykonáva v Slovenskej republike svoje činnosti podľa § 54 ods. 1 ZoCP
Pobočka zahraničného obchodníka s cennými papiermi	pobočka zahraničného obchodníka s cennými papiermi, ktorý vykonáva v Slovenskej republike svoje činnosti podľa § 54 ods. 5 ZoCP
SS	správcovská a zahraničná správcovská spoločnosť, ktorých vznik a činnosť upravuje zákon č. 203/2011 Z. z. o kolektívnom investovaní
FA a FP	finančný agent, finančný poradca podľa §§ 6 až 10 ZoFSaFP, okrem výkonu činností súvisiacich s neživotným poistením
Zákon	zákon č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov
ZoCP	zákon č. 566/2001 Z. z., o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov
ZKI	zákon č. 203/2011 Z. z. o kolektívnom investovaní v znení neskorších predpisov
ZoFSaFP	zákon č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
ZoVMS	zákon č. 289/2016 Z. z. o vykonávaní medzinárodných sankcií a o doplnení zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov
Smernica	smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/849 z 20. mája 2015 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu, ktorou sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 a zrušuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/60/ES a smernica Komisie 2006/70/ES a smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/843 z 30. mája 2018, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2015/849 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu a smernice 2009/138/ES a 2013/36/EÚ
EBA	Európsky orgán pre bankovníctvo
Usmernenia orgánu EBA	napríklad: usmernenia orgánu EBA podľa článkov 17 a 18 ods. 4 smernice (EÚ) 2015/849 týkajúce sa povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi a faktorov, ktoré by úverové a finančné inštitúcie mali zväžiť pri hodnotení rizika prania špinavých peňazí a financovania terorizmu spojeného s jednotlivými obchodnými vzťahmi a príležitostnými transakciami

(„usmernenia týkajúce sa rizikových faktorov spojených s praním špinavých peňazí a financovaním terorizmu“), ktorými sa zrušujú a nahrádzajú usmernenia JC/2017/37, EBA/GL/2021/02;
Odkaz na usmernenia EBA sa nachádza v prílohe č. 3 metodického usmernenia

AML/CFT alebo oblasť AML/CFT	oblasť upravená zákonom a ZoVMS
FSJ	Finančná spravodajská jednotka Prezídia Policajného zboru Ministerstva vnútra SR
NOO	neobvyklá obchodná operácia
Zamestnanec alebo zamestnanci zodpovední za AML/CFT	zamestnanec finančnej inštitúcie plniaci úlohy podľa zákona
Legalizácia	legalizácia príjmov z trestnej činnosti podľa § 2 zákona
Koncepcia ochrany	koncepcia finančnej inštitúcie v oblasti prevencie a odhaľovania legalizácie a financovania terorizmu
Program	program vlastnej činnosti zameranej proti legalizácii a financovaniu terorizmu podľa § 20 zákona
UO	určená osoba podľa § 20 ods. 2 písm. h) zákona
KYC	zásada „poznaj svojho klienta“ („Know Your Customer“)
EIS	elektronický informačný systém finančnej inštitúcie, ktorý zodpovedá zákonným požiadavkám s cieľom zabezpečenia dostatočnej kvality ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu
FATF	Financial Action Task Force (Finančná akčná pracovná skupina), ktorá je vedúcou inštitúciou pri určovaní medzinárodných štandardov v boji proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti a proti financovaniu terorizmu v globálnom meradle)
NHR	národné hodnotenie rizík v oblasti ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu

Článok 3 Špinavé peniaze a legalizácia

(1) Pojmom „špinavé peniaze“ sa označujú peniaze pochádzajúce z trestnej činnosti, resp. akékoľvek aktíva získané trestnou činnosťou (zisky, výnosy, príjmy z trestnej činnosti, aktíva nefinančného charakteru ocenené v peniazoch ako napr. duševné vlastníctvo a pod.). Proces premeny týchto nelegálnych finančných i nefinančných zdrojov na legálne zdroje (vytvorením dojmu zákonného nadobudnutia majetku) sa nazýva „pranie špinavých peňazí“.

(2) Legalizácia je vymedzená v § 2 zákona, činnosť smerujúca k zastretiu nezákonného pôvodu finančných prostriedkov a vytvorenie zdania ich legálneho nadobudnutia s cieľom vzbudiť dojem, že ide o peniaze nadobudnuté v súlade s právnymi normami a s cieľom uľahčiť ich následné opätovné investovanie do legálneho hospodárstva.

(3) Finančné inštitúcie sú v priebehu svojej činnosti vystavené riziku, že klienti zneužijú ich služby v procese legalizácie príjmov z trestnej činnosti alebo na financovanie terorizmu. V prípade takéhoto zneužitia hrozia okrem iného finančné straty a ohrozenie dobrého mena finančnej inštitúcie. Hlavnými prekážkami pri snahách o zneužitie finančných inštitúcií na legalizáciu príjmov z trestnej činnosti alebo financovanie terorizmu je predovšetkým bezúhonnosť a poctivosť ich manažmentu a zamestnancov a ich odhodlanie aktívne presadzovať a dodržiavať koncepciu ochrany finančnej inštitúcie.

DRUHÁ ČASŤ

Ochrana pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a pred financovaním terorizmu v rámci činnosti finančnej inštitúcie

Článok 4 Koncepcia ochrany

(1) Finančná inštitúcia je povinná mať vlastnú koncepciu ochrany. Koncepcia ochrany musí byť stanovená tak, aby bol zabezpečený efektívny výkon činností zameraných na prevenciu a odhaľovanie legalizácie a financovania terorizmu.

(2) Pri stanovovaní a uplatňovaní koncepcie ochrany sú zdrojom informácií vnútroštátne a medzinárodné právne predpisy a štandardy, názory a usmernenia národných a nadnárodných regulátorov, analýzy pre túto oblasť relevantných inštitúcií alebo poradenských spoločností a taktiež skúsenosti a prístup ostatných spoločností.

(3) Finančná inštitúcia zohľadňuje pri tvorbe koncepcie ochrany svoj obchodný model, obchodný plán, existujúcu a potenciálnu klientelu, riziká vo vzťahu ku klientele, finančným produktom a finančným službám, ako aj rozsah a spôsob poskytovaných iných služieb vo vzťahu k jednotlivým finančným produktom a s tým súvisiacu hrozbu ich zneužitia na účely legalizácie a financovania terorizmu.

(4) Koncepcia ochrany je súčasťou systému riadenia rizík, predovšetkým operačného rizika.

(5) Dôležitou súčasťou koncepcie ochrany je program, organizačná štruktúra zabezpečujúca efektívny a nezávislý výkon činností v oblasti AML/CFT, stanovy vymedzujúce kompetencie a zodpovednosť za predmetnú oblasť, ako aj informácie určené klientom a širšej verejnosti obsahujúce postoj a zámery finančnej inštitúcie vo vzťahu k AML/CFT a taktiež upozornenie na povinnosť prevencie a kontroly, ktoré môžu mať priamy vplyv na klientov.

Článok 5 Zamestnanci zodpovední za realizáciu úloh ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu

(1) Za celkovú ochranu finančnej inštitúcie pred legalizáciou a financovaním terorizmu a realizáciu koncepcie ochrany zodpovedá štatutárny orgán finančnej inštitúcie, ktorý schvaľuje koncepciu ochrany v písomnej podobe.

(2) Za celkovú ochranu pobočky zahraničnej finančnej inštitúcie (obchodník s cennými papiermi, správcovská spoločnosť) pred legalizáciou a financovaním terorizmu a realizáciu koncepcie ochrany zodpovedá vedúci pobočky alebo zodpovedná osoba pobočky, ktorá prijíma koncepciu ochrany v písomnej podobe.

(3) Za realizáciu činností v oblasti AML/CFT vo finančnej inštitúcii, predovšetkým za vykonávanie každodenných činností zabezpečujúcich napĺňanie koncepcie ochrany, ohlasovanie NOO a priebežný styk s FSJ vo finančnej inštitúcii zodpovedá UO.

(4) Ak UO nie je členom štatutárneho orgánu, musí byť vedúcim zamestnancom a má sa zabezpečiť, aby jej postavenie vo finančnej inštitúcii umožňovalo priamu komunikáciu so štatutárnym orgánom a dozorným orgánom finančnej inštitúcie a tiež mala prístup k informáciám a dokladom, ktoré finančná inštitúcia získala pri vykonávaní starostlivosti vo vzťahu ku klientovi. Vzťahy medzi štatutárnym orgánom a zamestnancami v oblasti AML/CFT je finančná inštitúcia povinná upraviť v interných predpisoch, ale aj v pracovných náplniach zamestnancov, ktorí plnia úlohy v oblasti AML/CFT.

(5) UO finančnej inštitúcie a jej zástupcu vymenúva a odvoláva štatutárny orgán, ktorý zabezpečí plnohodnotnú zastupiteľnosť UO určením zástupcu UO pri zohľadnení svojej personálnej vybavenosti, veľkosti a rozsahu poskytovaných služieb.

(6) Vykonávanie činnosti AML/CFT, t. j. praktickú realizáciu AML/CFT) je vhodné zabezpečovať internými kapacitami v rámci finančnej inštitúcie. Ak finančná inštitúcia vyhodnotí, že vykonávanie činnosti AML/CFT zabezpečí formou zverenia činnosti (outsourcing), je vhodné činnosť AML/CFT zveriť spoločnosti v rámci finančnej skupiny, v ktorej pôsobí tak, aby boli v plnej miere naplnené vecné, personálne a organizačné predpoklady na vykonávanie zverenej činnosti; to neplatí pre UO, ktorej postavenie v rámci finančnej inštitúcie vymedzuje zákon. Zverením vykonávania činnosti v oblasti AML/CFT nie je dotknutá plná zodpovednosť finančnej inštitúcie v tejto oblasti.

(7) Finančná inštitúcia pri obsadzovaní funkcie UO, jej zástupcu a zamestnancov zodpovedných za oblasť AML/CFT, ktorí budú v priamom kontakte s klientami poskytovať regulované finančné služby, vyžaduje okrem iných regulačných požiadaviek určených v príslušnej sektorovej legislatíve absolvovanie odbornej prípravy v oblasti AML/CFT.

(8) UO pobočky zahraničnej finančnej inštitúcie vymenúva a odvoláva zodpovedná osoba pobočky alebo vedúci pobočky, ktorému UO v plnom rozsahu podlieha.

(9) UO zodpovedá najmä za:

- a) priebežnú prípravu a aktualizáciu programu a ďalších potrebných predpisov a postupov pre oblasť AML,
- b) plnenie riadiacich a kontrolných úloh v oblasti AML/CFT, ktorú vykonáva a za ktorú zodpovedá,
- c) komunikáciu, spoluprácu a priebežné udržiavanie kontaktov s FSJ; vrátane včasného ohlasovania NOO,
- d) organizáciu a stanovenie pravidiel pre vzdelávanie príslušných zamestnancov vrátane novoprijatých zamestnancov,
- e) analytickú a poradenskú činnosť vo vzťahu k posudzovaniu a oznamovaniu NOO príslušnými zamestnancami v súvislosti s realizáciou obchodov a finančných operácií klientov.

(10) UO a jeho zástupca sú povinní vykonávať svoje funkcie s odbornou starostlivosťou.

(11) UO vypracúva a predkladá správu o svojej činnosti štatutárnemu orgánu najmenej jedenkrát ročne. UO pobočky zahraničnej finančnej inštitúcie vypracúva a predkladá správu o svojej činnosti zodpovednej osobe pobočky alebo vedúcemu pobočky rovnako.

(12) Správa o činnosti UO obsahuje najmä:

- a) štatistiku a stručnú charakteristiku NOO nahlásených zamestnancami ohlásenými FSJ,
- b) štatistiku a stručnú charakteristiku NOO nahlásených zamestnancami, neohlásenými FSJ s odôvodnením obvyklosti týchto obchodov a,
- c) prehľad zistených nedostatkov a návrh opatrení a termínov na ich odstránenie,
- d) informácie z uskutočnených kontrol,
- e) informáciu alebo prehľad o uskutočnených školeniach príslušných zamestnancov.

(13) Zabezpečenie dostatočne nezávislého postavenia UO a jej zástupcu v štruktúre vedúcich zamestnancov a organizačných útvarov je dôležitým prvkom koncepcie ochrany. Začlenenie UO v organizačnej štruktúre finančnej inštitúcie medzi vedúcich zamestnancov finančnej inštitúcie obsahuje nasledujúce prvky zaručujúce vhodne vymedzené postavenie UO a jej zástupcu:

- a) upravenie právomocí a povinností UO ako vedúceho zamestnanca a jej zástupcu v ich pracovných náplniach s dôrazom na prvotnú oblasť pôsobenia, ktorou je zabezpečovanie ochrany finančnej inštitúcie pred legalizáciou a financovaním terorizmu,
- b) oddelenie od útvarov zabezpečujúcich výkon obchodov pre klientov, resp. finančných operácií klientov,
- c) neobmedzený prístup UO a jej zástupcu ku všetkým dokumentom, databázam a informáciám finančnej inštitúcie,
- d) samostatné a nezávislé rozhodovanie UO a jej zástupcu pri posudzovaní neobvyklosti obchodných operácií klientov, oznámených príslušnými zamestnancami v rámci interného systému oznamovania,
- e) samostatné a nezávislé rozhodovanie o zaslaní hlásenia o NOO FSJ,
- f) kontrolná funkcia UO a jej zástupcu vo vzťahu k útvarom a príslušným zamestnancom zabezpečujúcim výkon obchodov, resp. finančných operácií klientov,
- g) oddelenie UO (jej zástupcu príp. útvaru prevencie) od útvaru vnútornej kontroly, ak sa v organizačnej štruktúre nachádza, a vnútorného auditu v organizačnej štruktúre (avšak pri zachovaní následného výkonu kontroly ich činnosti realizovanej útvarom vnútornej kontroly príp. auditu), čo znamená že funkcia UO a jej zástupcu nesmie splývať s funkciou vnútorného kontrolóra finančnej inštitúcie, ale nie je vylúčené kumulovanie právomocí vo funkcii dodržiavania, prípadne iných funkcií, okrem funkcie vnútorného audítora,
- h) spolupráca so zamestnancami vykonávajúcimi funkciu dodržiavania a vnútorného auditu pri nových druhoch obchodov; ako aj právomoci zúčastniť sa na procese pripomienkovania, resp. hodnotenia pripravovaných nových druhov obchodov (produktov) finančnej inštitúcie z pohľadu rizika spojeného s legalizáciou a financovaním terorizmu, nových spôsobov poskytovania starostlivosti vo vzťahu ku klientom (napr. podľa § 8 ods. 1 písm. a) a vyjadriť nesúhlasné stanovisko so zavádzaným novým druhom obchodu, resp. novému spôsobu v prípade, že predstavuje neúmerne vystavenie sa tomuto riziku,
- i) v prípade mimoriadne závažných okolností alebo situácií, okamžitá informácia členovi štatutárneho orgánu, resp. zodpovednej osobe.

(14) Vhodné vymedzenie postavenia UO a jej zástupcu uvedené v písm. g) a h) predchádzajúceho bodu tohto článku sa zabezpečí primerane k veľkosti finančnej inštitúcie, povahe, rozsahu a zložitosti poskytovaných služieb a vykonávaných činností a k reálne zriadeným príslušným funkciám.

(15) Finančná inštitúcia je povinná preverovať bezúhonnosť všetkých zamestnancov zodpovedných za oblasť AML/CFT a pred nástupom príslušných osôb na pracovné miesto alebo do funkcie, kde budú v priamom kontakte s klientmi finančná inštitúcia preverí, či tieto osoby nemajú v registri trestov záznam o právoplatnom odsúdení za trestný čin majetkovej povahy, za trestný čin spáchaný v súvislosti s výkonom riadiacej funkcie alebo úmyselný trestný čin.

(16) Finančná inštitúcia by mala na školeniach v oblasti AML/CFT pravidelne upozorňovať svojich zamestnancov zodpovedných za oblasť AML/CFT o trestnoprávnych dôsledkoch vyplývajúcich z porušenia právnych predpisov v oblasti AML/CFT.

(17) Finančná inštitúcia by mala mať zavedený vnútorný predpis na predchádzanie konfliktu záujmu, v ktorom by malo byť zapracované aj upozornenie na trestnoprávne následky konania osôb zodpovedných za oblasť AML/CFT, ktoré by bolo v rozpore s platnou legislatívou v tejto oblasti.

(18) Finančná inštitúcia by mala zintenzívniť osvetu a vzdelávanie svojich zamestnancov zodpovedných za oblasť AML/CFT, a tým zvýšiť všeobecné povedomie v prípade nesplnenia si svojich povinností vyplývajúcich z právnych noriem upravujúcich túto oblasť.

(19) Finančná inštitúcia by mala vyššie uvedené úlohy plniť primerane svojej veľkosti, počtu klientov, druhu a zložitosti poskytovaných finančných nástrojov a operácií, ako aj rozsahu svojej činnosti.

Článok 6

Program vlastnej činnosti zameranej proti legalizácii a financovaniu terorizmu

(1) Finančná inštitúcia vypracuje a aktualizuje program ako vnútorný predpis, ktorý schvaľuje štatutárny orgán. Program vychádza zo všeobecne záväzných právnych predpisov, najmä zo zákona a ostatných príslušných zákonov uvedených v úvode tohto usmernenia, metodických usmernení FSJ zverejňovaných a aktualizovaných na webovom sídle FSJ, ako aj z medzinárodných štandardov, napr. odporúčania FATF, a koncepcie ochrany finančnej inštitúcie.

(2) Program je premietnutím koncepcie ochrany do praktických zásad, úloh, postupov, povinností a zodpovedností v oblasti AML/CFT. Program obsahuje aj konkrétne oprávnenia, povinnosti, zodpovednosti a úlohy UO a iných príslušných zamestnancov finančnej inštitúcie pri napĺňaní zákonných požiadaviek týkajúcich sa ochrany v oblasti AML/CFT, a to vrátane kontrolných oprávnení.

(3) Program obsahuje nielen informácie o zákonných ustanoveniach, zodpovednostiach zamestnancov, ale najmä všetky operatívne postupy a povinnosti zamestnancov v podmienkach finančnej inštitúcie pri výkone relevantných druhov obchodov a finančných operácií klientov a najčastejšie formy NOO v podmienkach danej finančnej inštitúcie. Program zároveň definuje informačné toky, informačné systémy, kontrolné procesy a mechanizmy v uvedenej oblasti.

(4) Finančná inštitúcia zohľadňuje pri tvorbe programu vlastné špecifiká, najmä svoju veľkosť a podiel na trhu, organizačné usporiadanie, druh a rozsah povolených a vykonávaných činností a služieb, druhy obchodov vo vzťahu k jednotlivým finančným produktom a službám a ich rozsah a špecifiká, druh a množstvo klientov a špecifiká a rozsah operácií týchto klientov. Finančná inštitúcia je povinná aktualizovať program najmä v súvislosti so zmenou predmetu činnosti alebo pred začatím poskytovania nových produktov, ak zmena predmetu činnosti alebo

začatie poskytovania nových produktov môže mať vplyv na zvýšenie rizika v oblasti AML/CFT, ako aj v súvislosti s novelizáciou všeobecne záväzného právneho predpisu upravujúceho činnosť finančnej inštitúcie v oblasti AML/CFT.

(5) Povinný obsah programu je určený § 20 ods. 2 zákona.

- (6) Pri tvorbe programu finančná inštitúcia zohľadňuje ďalšie vlastné špecifiká, najmä:
- a) stanovy a koncepciu ochrany,
 - b) oprávnenia, povinnosti zodpovednosti a úlohy UO, útvaru vnútornej kontroly a vnútorného auditu zameraného na ochranu pred legalizáciou príjmov a financovaním terorizmu a zamestnancov finančnej inštitúcie pri výkone činností a druhov obchodu,
 - c) informačné toky, informačné systémy, kontrolné procesy a mechanizmy v tejto oblasti.

(7) Problematika ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu si vyžaduje, aby bol program vypracovaný ako ucelený vnútorný predpis, ktorý je nepretržite prístupný všetkým zamestnancom finančnej inštitúcie napríklad prostredníctvom internej počítačovej siete.

(8) Program je nevyhnutné aktualizovať najmä pri zmene relevantných všeobecne záväzných právnych predpisov, pri zmenách týkajúcich sa vlastného výkonu činnosti a druhov obchodov, pred zahájením používania nových inovatívnych technológií a softvérových riešení pri poskytovaní produktov a služieb (napr. identifikácia a overovanie identifikácie klienta na diaľku) ako aj pri zmenách organizačného usporiadania finančnej inštitúcie, ak táto zmena môže mať vplyv na zvýšenie rizika legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu.

Článok 7

Informovanosť a vzdelávanie zamestnancov

(1) Osoby zodpovedné za oblasť AML vo finančných inštitúciách, ktorými sú štatutárny orgán a UO, ak je odlišná od štatutárneho orgánu, si musia byť vedomé a oboznámiť s tým aj ostatných dotknutých zamestnancov, že aj samotné napomáhanie, vedomá či nevedomá účasť, alebo účasť z nedbanlivosti klientov finančnej inštitúcie na legalizácii alebo na financovaní terorizmu predstavuje isté operačné riziko. Tým, že finančná inštitúcia uskutoční operácie s výnosmi alebo prostriedkami pochádzajúcimi z akejkoľvek trestnej činnosti, môže dôjsť k poškodeniu alebo strate jej dobrého mena (reputačné riziko), a tým môže v konečnom dôsledku finančná inštitúcia utpieť aj nemalé finančné straty.

(2) Pre úspešnosť uplatňovania nepretržitého procesu ochrany v oblasti AML/CFT je rozhodujúca efektívnosť prípravy zamestnancov a ich náležité oboznámenie sa s povinnosťami a oprávneniami v tejto oblasti. Štatutárny orgán finančnej inštitúcie spolu s UO, ak je odlišná od štatutárneho orgánu, musia zabezpečiť informovanosť zamestnancov o zodpovednosti finančnej inštitúcie, ako aj o osobnej zodpovednosti zamestnancov a ich ochrane pri zistení NOO.

(3) Finančná inštitúcia vhodným spôsobom zverejnení informáciu pre zamestnancov o tom, kto vykonáva funkciu UO a kto ju zastupuje.

(4) Finančná inštitúcia si v svojom programe stanoví optimálny režim a spôsob informovania jej zamestnancov o systéme ochrany v oblasti AML/CFT, súvisiacich postupoch, povinnostiach a oprávneniach, spôsob sprístupnenia programu, ako aj ďalších relevantných predpisov a spôsob organizácie pravidelnej odbornej prípravy a vzdelávania zamestnancov napr. prezenčnou alebo dištančnou formou.

(5) Finančná inštitúcia pri informovaní a vzdelávaní zamestnancov zohľadňuje svoje podmienky, najmä veľkosť a organizačné usporiadanie, činnosti a druhy obchodov a finančné operácie vykonávané pre klientov, aby sa všetky potrebné informácie dostali ku všetkým zamestnancom, pre ktorých sú určené. Model realizácie odbornej prípravy zamestnancov má byť efektívny, flexibilný a plniť očakávaný cieľ; preto je nevyhnutná jeho aktualizácia vzhľadom na meniace sa podmienky. Pri dynamike vzdelávacieho procesu je potrebné aplikovať závery z NHR, a to po stránke organizačnej a obsahovej. Aktualizácia a skvalitňovanie by malo byť vo finančnej inštitúcii nastavené tak, aby bol stav vzdelávacieho procesu v každom časovom horizonte vždy primeraný rizikám legalizácie a financovania terorizmu, ktorým je finančná inštitúcia vystavená.

(6) Efektívnosť ochrany finančnej inštitúcie v oblasti AML/CFT závisí v značnej miere od úrovne znalostí riadiacich orgánov a zamestnancov finančnej inštitúcie o predmetnej problematike, ktorá spočíva v osvojení si základných právnych predpisov, programu a ďalších súvisiacich vnútorných predpisov finančnej inštitúcie. Rôznorodosť vykonávaných služieb a činností, vedľajších služieb a druhov obchodov, distribučných kanálov, ktorými finančná inštitúcia poskytuje svoje služby a najmä rôznorodosť štruktúry klientov vytvárajú rôzny stupeň rizika a odlišné techniky legalizácie alebo financovania terorizmu.

(7) Príslušní zamestnanci (zamestnanci prvého kontaktu s klientom) musia mať všetky potrebné informácie o vykonávaných službách a činnostiach, a druhoch obchodov, ktoré budú realizovať pre klientov a musia si čo najskôr osvojiť kritériá (znaky neobvyklosti) na posudzovanie, resp. zisťovanie NOO. Títo zamestnanci musia dokázať posúdiť konanie klientov, ako aj obsah vykonávaných finančných operácií z hľadiska stupňa ich rizikovosti, neobvyklosti alebo podozrivosti.

(8) Vzdelávanie zamestnancov má významne prispieť k tomu, aby získali predpoklady pre zvládnutie postupov na uplatňovanie KYC a rozpoznávanie stupňa rizikovosti konania klientov, a to aj so zreteľom na zaradenie klientov do jednej z troch skupín pre výkon povinnej starostlivosti (t. j. základnej, zjednodušenej a zvýšenej starostlivosti). Príslušní zamestnanci sú dôležitým článkom pre zamedzenie zneužitiu finančnej inštitúcie na legalizáciu alebo financovanie terorizmu. Rovnako však môžu byť aj jeho najslabším prvkom, ak neplnia určené povinnosti, alebo ak sa vedome, či nevedome zúčastnia na realizácii NOO klienta.

(9) V rámci vzdelávania finančná inštitúcia zabezpečí, aby boli zamestnanci oboznámení s dôsledkami zanedbania alebo nedôsledného plnenia svojich pracovných povinností a prípadnej vedomej či nevedomej účasti na legalizácii alebo financovaní terorizmu, ako aj porušenia zákazu poskytnutia informácií klientovi, na ktoré sa vzťahuje povinnosť mlčanlivosti (§ 18 zákona), ale aj so spôsobom ich ochrany pri zisťovaní NOO.

(10) Finančná inštitúcia musí mať projekt, resp. plán vzdelávania zamestnancov, zohľadňujúci pracovné zaradenie zamestnancov (vlastnú kategorizáciu podľa pracovných miest zohľadňujúcu vystavenie zamestnanca možnostiam a pokusom o zneužitie na účely legalizácie a financovania terorizmu) a z toho vyplývajúce zodpovednosti, povinnosti a tomu prislúchajúcu úroveň a frekvenciu vzdelávania. Pri určení vhodnej frekvencie vzdelávania sa finančná inštitúcia pridŕža ustanovenia § 20 ods. 3 zákona (minimálne raz za kalendárny rok na pravidelnej báze a vždy pred zaradením zamestnanca na prácu, pri ktorej bude plniť úlohy podľa zákona ad hoc).

(11) Plán vzdelávania, resp. jeho základné zásady, by mal byť súčasťou programu a mal by určiť základnú osnovu, periodicitu a obsah odbornej prípravy zamestnancov. Každý zamestnanec, ktorý plní úlohy podľa zákona, musí byť oboznámený s platným programom

najmenej raz za kalendárny rok a vždy pred zaradením zamestnanca na prácu, pri ktorej bude plniť úlohy podľa zákona.

(12) Odborná príprava zamestnancov finančnej inštitúcie má byť zameraná predovšetkým na oboznámenie sa s programom finančnej inštitúcie a s poznatkami vyplývajúcimi z činnosti UO, z činnosti iných finančných inštitúcií, ako aj dostupnými poznatkami vychádzajúcimi z činnosti FSJ, prípadne NBS.

(13) Špecializované vzdelávanie, ktoré majú zamestnanci finančnej inštitúcie absolvovať skôr, než budú spracovávať pokyny klientov na vykonanie finančných operácií, resp. vykonávať finančné sprostredkovanie alebo finančné poradenstvo, by im malo dať potrebné znalosti pre zisťovanie a overovanie totožnosti klientov pri vzniku obchodného vzťahu a pri výkone obchodov a operácií. Účasťou na vzdelávacích podujatiach zamestnanci získajú predpoklady pre spoznanie typu očakávaných obchodných aktivít klientov, s ktorými súvisia ich finančné operácie, a teda aj potrebné vedomosti a spôsobilosť identifikovať skutočnosti vymykajúce sa z očakávaného správania klientov a konkrétne prejavy ich NOO.

(14) Finančná inštitúcia má vzdelávanie opakovať a dopĺňať o nové poznatky v prípade potreby aj častejšie ako v 12 mesačnom cykle, aby sa zabezpečilo, že príslušní zamestnanci budú schopní priebežne vykonávať svoje povinnosti.

(15) Finančná inštitúcia zabezpečí vypracovanie záznamov o uskutočnenej odbornej príprave zamestnancov, ktoré obsahujú dátum účasti príslušných zamestnancov na vzdelávaní, obsah a formu vzdelávania, vyhodnotenie absolvovaného testu, ak bol v rámci vzdelávania na základe rozhodnutia finančnej inštitúcie vykonaný, ako aj podpisy zamestnancov alebo potvrdenie elektronickými prostriedkami. Okrem toho, od príslušných zamestnancov je potrebné získať aj písomné potvrdenie alebo potvrdenie elektronickými prostriedkami o tom, že sa oboznámili s programom a súvisiacimi predpismi upravujúcimi postupy pri ochrane finančnej inštitúcie v oblasti AML/CFT.

(16) Odporúča sa, aby vzdelávacie formy (prezenčná alebo dištančná, prípadne iná) boli pravidelne obmieňané, prípadne vhodne kombinované. Taktiež sa odporúča zaviesť prvky interaktivity do procesu vzdelávania, napríklad on-line poskytovanie spätnej väzby zamestnancovi počas vzdelávania.

(17) Ak je súčasťou odbornej prípravy pre oblasť AML/CFT aj povinné absolvovanie testu, finančná inštitúcia musí mať vypracovanú metodiku vyhodnotenia testov, ako aj následný postup v prípade ich neúspešného absolvovania. V prípade neúspešnosti absolvovania testov je to najmä určenie nového termínu opakovaného testovania, ktorý nemôže byť realizovaný v lehote kratšej ako 3 dni po realizácii pôvodného neúspešného testovania a v tomto čase nesmie dôjsť k zaradeniu takéhoto zamestnanca na pozíciu, ktorej súčasťou je plnenie povinností v oblasti AML/CFT.

Článok 8 **Informačný systém**

(1) Systémový prístup k riadeniu rizika finančnej inštitúcie a zabezpečeniu ochrany finančnej inštitúcie pred legalizáciou a financovaním terorizmu vyžaduje predovšetkým vhodné informačné toky pre zabezpečenie plynulého, včasného a pravidelného toku informácií medzi jednotlivými riadiacimi úrovňami finančnej inštitúcie, vrátane štatutárneho orgánu finančnej inštitúcie, UO, jej zástupcu, zamestnancami zodpovednými za výkon funkcie dodržiavania a vnútorného auditu a ďalších príslušných zamestnancov. V širšom ponímaní ide o systém

získavania, spracovania, vyhodnocovania, odovzdávania a aj používania informácií týkajúcich sa tejto oblasti. Jeho súčasťou sú toky informácií v procese jednotlivých činností finančnej inštitúcie a vykonávaných druhov obchodov pri ochrane pred legalizáciou a financovaním terorizmu.

(2) Pre účinnú prevenciu je nevyhnutné zabezpečiť pravidelnú aktualizáciu informačného systému s dôrazom na včasné uvedenie nových druhov obchodov (ktoré sú pred zaradením do existujúcej škály činností a služieb posudzované UO aj z hľadiska možnej zneužitelnosti na účely legalizácie a financovania terorizmu) do informačných systémov.

(3) Okrem informačných systémov, vrátane aplikačného programového vybavenia pre zabezpečenie informačných tokov pre systém ochrany, môže finančná inštitúcia v závislosti od počtu obchodných transakcií a pokynov podporne využívať špecializovaný automatizovaný systém na detekciu NOO a sankcionovaných osôb v relevantných informačných systémoch finančnej inštitúcie, ktorý bude fungovať na základe nastavených scenárov nad databázami klientov, obchodov, resp. finančných operácií.

(4) Finančná inštitúcia je povinná zabezpečiť informačné toky najmä na:

- a) prenos informácií o základných princípoch ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu, o postupoch, povinnostiach a s tým súvisiacich oprávneniach nevyhnutných na plnenie úloh v predmetnej oblasti smerom k zamestnancom,
- b) sprístupnenie programu a ďalších relevantných vnútorných predpisov všetkým zamestnancom,
- c) prenos potrebných informácií medzi zodpovednou osobou a UO,
- d) prenos informácií medzi zamestnancami a UO a naopak, vrátane interného oznamovania NOO,
- e) vedenie evidencie, t. j. zaznamenávanie, spracúvanie a aktualizovanie údajov o klientoch a zaznamenávanie a monitorovanie obchodných operácií klientov,
- f) oboznamovanie štatutárneho orgánu, resp. zodpovednej osoby s výsledkami kontroly uskutočňovanej UO a zamestnancami zodpovednými za výkon funkcie dodržiavania a vnútorného auditu ako aj informovanie zamestnancov o týchto výsledkoch,
- g) prenos informácií medzi UO a FSJ, vrátane ohlasovania NOO a poskytovania ďalších potrebných informácií a podkladov FSJ ako aj poskytovania tzv. spätnej väzby od FSJ finančnej inštitúcii v zmysle § 21 ods. 2 zákona,
- h) vyhľadávanie NOO v relevantných informačných systémoch finančnej inštitúcie, ktoré obsahujú údaje o klientoch a ich operáciách.

(5) Formu, obsah a pravidlá informačných tokov by si mala stanoviť finančná inštitúcia v závislosti od jej veľkosti, zamerania, rozsahu a zložitosti ňou vykonávaných činností a ponúkaných druhov obchodov a služieb ako aj charakteristických znakov klientov a ich obchodov. Informačný systém, resp. systémy majú vyhovovať špecifickým podmienkam finančnej inštitúcie a z technického hľadiska majú mať také parametre, aby finančná inštitúcia bola spôsobilá plniť povinnosti, ktoré pre ňu ako povinnú osobu vyplývajú zo zákona (najmä § 21 ods. 2 zákona).

(6) Podstatnou súčasťou informačného systému finančnej inštitúcie je EIS. Ide o systém zaznamenávajúci a spracúvajúci údaje o klientoch a ich finančných operáciách, ktorý musí zohľadňovať požiadavky na identifikáciu podľa § 7 zákona.

(7) EIS zároveň obsahuje informácie alebo záznamy o spôsobe overenia identifikácie klienta podľa § 8 zákona a informácie o účele a plánovanej povahe obchodného vzťahu klienta,

ktorá je daná druhom obchodu v zmysle § 9 písm. h) zákona, pričom povaha obchodného vzťahu je primárne predurčená samotnou službou, ktorú klient využíva.

(8) EIS a spôsob jeho využívania má umožňovať rozpoznať NOO uskutočňované klientmi, prípadne sledovať aj ich priebeh alebo vývoj, ako aj spojitosti medzi finančnými operáciami určitého klienta a, pokiaľ je to možné, aj neobvyklými obchodnými operáciami rôznych klientov.

(9) Osobitnou časťou informácií zaznamenaných a sledovaných prostredníctvom EIS sú údaje o konečnom užívateľovi výhod (§ 6a), politicky exponovaných osobách (§ 6 zákona) a o fiktívnych bankách (§ 9 písm. c)), ktoré príslušní zamestnanci získali pri výkone pracovných úloh. Ďalšie situácie, v ktorých môže finančná inštitúcia využiť EIS pri poskytovaní informácií, vyplývajú z ustanovenia § 18 ods. 8 zákona.

(10) EIS má umožniť, aby finančná inštitúcia bezodkladne poskytla FSJ na jej žiadosť informácie o tom, či má alebo mala obchodný vzťah s konkrétnou osobou v predchádzajúcich piatich rokoch ako aj o povahe takého obchodného vzťahu (§ 21 ods. 1 zákona).

(11) EIS má byť tiež spôsobilý včasne a v dostatočnom rozsahu poskytovať údaje FSJ a NBS, ako orgánom činným v trestnom konaní a orgánu dohľadu, v zákonom určených prípadoch a v neposlednom rade má zodpovedať požiadavkám na účely kontroly pre vlastnú potrebu finančnej inštitúcie a pre potrebu FSJ (§ 30 zákona) ako aj na štatistické účely.

Článok 9 **Identifikácia a akceptovanie klienta, rizikový profil klienta;** **základná, zjednodušená, zvýšená starostlivosť** **a plnenie tretími stranami**

(1) Základné povinnosti finančnej inštitúcie v týchto oblastiach určujú ustanovenia najmä § 7, 8 a 10 až 13 zákona, a osobitné právne predpisy (§73 a §73a ZoCP, §55 ZKI a § 31 ZoFSaFP).

(2) Finančná inštitúcia uskutoční všetky prvky základnej starostlivosti o klienta (fyzickú osobu aj právnickú osobu) podľa § 10 ods. 1 zákona vždy v situáciách uvedených v odseku 2 toho istého paragrafu zákona.

(3) Ak nejde o prípad podľa odseku § 10 ods. 2 zákona, finančná inštitúcia je povinná vykonať identifikáciu klienta a overenie jeho identifikácie aj pri vykonávaní obchodu, ktorého hodnota dosiahne najmenej 1 000 EUR.

(4) Obsah základnej starostlivosti je určený v § 10 ods. 1 zákona.

(5) Jednou zo zásadných povinností finančnej inštitúcie v rámci výkonu základnej starostlivosti je podľa ustanovenia § 10 ods. 1 písm. b) zákona identifikácia konečného užívateľa výhod podľa § 6a zákona a následná evidencia identifikačných údajov o konečnom užívateľovi výhod v rozsahu podľa § 7 ods. 1 písm. a) zákona a prijatie primeraných opatrení na overenie informácií týkajúcich sa identifikácie konečného užívateľa výhod vrátane opatrení na zistenie vlastnickej štruktúry a riadiacej štruktúry klienta, ktorý je právnickou osobou alebo združením majetku. Podľa § 10 ods. 1 písm. c) zákona je finančná inštitúcia povinná získať a vyhodnotiť informácie o účele a plánovanej povahe obchodu alebo obchodného vzťahu a informácie o povahe podnikania klienta (ak je klientom finančnej inštitúcie podnikateľ).

(6) Súčasťou základnej starostlivosti je podľa § 10 ods. 1 písm. g) zákona vykonávanie priebežného monitorovania obchodného vzťahu finančnou inštitúciou, vrátane preskúmania konkrétnych obchodov vykonaných počas trvania obchodného vzťahu. Priebežné monitorovanie obchodného vzťahu sa vykonáva pre účely zistenia, či vykonávané obchody sú v súlade s poznatkami finančnej inštitúcie o klientovi, jeho obchodnom profile, prehľade možných rizík spojených s klientom a so zdrojom finančných prostriedkov a majetku použitých pri obchodnom vzťahu alebo obchode, a zabezpečenie aktualizácie dokumentov, údajov alebo informácií, ktoré má povinná osoba k dispozícii o klientovi.

(7) Podľa § 15 písm. a) zákona, ak finančná inštitúcia nemôže vykonať starostlivosť vo vzťahu ku klientovi v rozsahu podľa § 10 ods. 1, teda vrátane vykonania priebežného monitorovania obchodného vzťahu, alebo ak klient odmietne preukázať, v mene koho koná, je povinnosťou finančnej inštitúcie odmietnuť uzavretie obchodného vzťahu, ukončiť obchodný vzťah alebo odmietnuť vykonanie konkrétneho obchodu.

(8) Ustanovenie § 10 ods. 7 zákona určuje povinnosti finančnej inštitúcii, ak zistí, že klient nekoná vo vlastnom mene alebo existujú pochybnosti, či klient koná vo vlastnom mene.

(9) Konečného užívateľa výhod je potrebné zisťovať vždy, ak ide o právnickú osobu, fyzickú osobu – podnikateľa a/alebo združenie majetku; pričom právna forma spoločnosti (napr. akciová spoločnosť s akciami na doručiteľa alebo združenie majetku) nesmie prekážať pri zisťovaní konečného užívateľa výhod.

(10) Podľa § 10 ods. 1 písm. b) zákona je finančná inštitúcia povinná vykonať identifikáciu konečného užívateľa výhod a prijať primerané opatrenia na overenie informácií týkajúcich sa identifikácie konečného užívateľa výhod vrátane opatrení na zistenie vlastníckej štruktúry a riadiacej štruktúry klienta, ktorý je právnickou osobou alebo združením majetku, pričom pri identifikácii konečného užívateľa výhod sa finančná inštitúcia nesmie spoliehať výlučne na údaje získané z registra právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci, ak na základe hodnotenia rizík podľa § 20a zákona existuje vyššie riziko v oblasti AML/CFT, je finančná inštitúcia povinná overiť informácie týkajúce sa identifikácie konečného užívateľa výhod ešte z ďalšieho dôveryhodného zdroja. Finančná inštitúcia je povinná pri kontrole preukázať, že rozsah starostlivosti, ktorú vykonala vo vzťahu ku klientovi, je primeraný v závislosti od rizika v oblasti AML/CFT (napr. formou monitoringu, či inak preukázateľnou formou).

V tejto súvislosti je potrebné rešpektovať usmernenie FSJ zverejnené na webovom sídle FSJ Ministerstva vnútra SR.

(11) Ak je konečný užívateľ výhod identifikovaný ako člen vrcholového manažmentu, teda štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu, finančná inštitúcia by mala prijať odôvodnené opatrenia na overenie totožnosti fyzickej osoby, ktorá zastáva pozíciu vrcholového riadiaceho pracovníka a zároveň by mala evidovať takéto záznamy o prijatých opatreniach ako aj možných problémoch, ktoré sa vyskytli počas takéhoto procesu overovania.

(12) Význam ustanovení § 10 ods. 1 písm. a) až c) a ods. 7 zákona je zvýraznený v ustanoveniach § 15 a § 24 ods. 2 zákona, v ktorých je finančnej inštitúcii uložená povinnosť odmietnuť nového klienta, ukončiť existujúci obchodný vzťah s klientom, alebo odmietnuť uskutočnenie konkrétnej obchodnej operácie v prípade, ak nie je možné uskutočniť základnú starostlivosť z dôvodov na strane klienta podľa § 10 ods. 1 zákona.

(13) Finančná inštitúcia v rámci vykonávania činnosti je podľa zákona povinná identifikovať, posudzovať, vyhodnocovať a aktualizovať riziká legalizácie a financovania

terorizmu podľa druhu obchodov a obchodných vzťahov, pri zohľadnení vlastných rizikových faktorov a rizikových faktorov uvedených v prílohe č. 2 zákona. Rizikové faktory je povinná osoba povinná určiť najmä podľa typu klienta, účelu, pravidelnosti a dĺžky trvania obchodného vzťahu alebo príležitostného obchodu mimo obchodného vzťahu, typu produktu, hodnoty a spôsobu uskutočnenia obchodu a rizikovosti krajiny alebo zemepisnej oblasti, ku ktorej sa obchodné vzťahy alebo obchody vzťahujú.

(14) Pri zaradovaní klientov do určitej skupiny finančná inštitúcia zohľadňuje informácie o rizikových faktoroch, vid' príloha č. 1 metodického usmernenia, a to najmä:

- a) dostatočné informácie o charaktere očakávaných obchodov klienta,
- b) predvídateľnú a predpokladanú schému ním uskutočňovaných obchodov.

(15) Pri nových klientoch by malo byť súčasťou akceptovania klienta okrem uskutočnenia základnej starostlivosti aj jeho zaradenie do určitej rizikovej skupiny, pričom predpokladom má byť dôsledné uplatňovanie princípu KYC, čo znamená zabezpečenie získania dostatočných informácií o charaktere očakávaných obchodov klienta a akejkol'vek predvídateľnej schémy ním uskutočňovaných operácií.

Na základe toho je možné vytvoriť rizikový profil klienta. Hlavnými faktormi pri tvorbe rizikového profilu klientov sú najmä kritéria uvedené v prílohe č. 2 zákona ako aj faktory, na ktoré odkazuje príloha č. 1 metodického usmernenia, a taktiež zámer, ktorý klient pri vstupe do obchodného vzťahu sleduje, geografická oblasť podnikateľských aktivít klienta, povaha podnikateľských aktivít, zdroj kapitálu (funds), zdroj jeho finančných prostriedkov (wealth), frekvencia a rozsah aktivít klienta, typ a zložitosť jeho podnikateľských vzťahov.

(16) Pri uplatnení základnej starostlivosti finančná inštitúcia nesmie vstúpiť do obchodného vzťahu s klientom, kým spoľahlivo nezistí všetky relevantné okolnosti týkajúce sa klienta (vrátane zistenia konečného užívateľa výhod a primeraných opatrení na overenie tejto informácie), ako aj klientom predpokladaný charakter obchodovania, resp. podnikania alebo jeho inej činnosti.

Zamestnanci zodpovední za oblasť AML/CFT musia poznať svojich klientov a ich bežnú obchodnú, podnikateľskú alebo inú činnosť. Na základe získaných informácií sú potom zamestnanci finančnej inštitúcie a ich priami nadriadení schopní počas existencie obchodného vzťahu finančnej inštitúcie s klientom posúdiť každý pokyn klienta na nakladanie s majetkom klienta, ktorý je predmetom poskytovania regulovanej služby alebo vykonávanej činnosti zo strany finančnej inštitúcie, v porovnaní s očakávaným správaním tohto klienta. Zohľadňujú pritom okolnosti, ktoré môžu naznačovať zmenu charakteru podnikania klienta alebo zmenu jeho obvyklej činnosti a primerane tieto skutočnosti overujú.

(17) V súlade s ustanoveniami § 10 ods. 1 písm. g) a ods. 6 zákona finančná inštitúcia priebežne monitoruje obchodný vzťah s klientom a aktualizuje rizikový profil klienta podľa rizikovej skupiny, do ktorej bol klient zaradený, na základe čoho požaduje od klienta obnovovanie údajov, ktoré jej klient pôvodne poskytol, resp. už predtým upravoval, a to v primeraných časových intervaloch a v závislosti od zmien, ktoré sa týkajú osoby klienta, či jeho obchodných alebo iných aktivít, s ktorými sú spojené jeho finančné operácie.

Aktualizáciu je možné uskutočňovať aj žiadosťou o vyplnenie príslušného formulára klientom, napríklad raz za rok, ak nie je nevyhnutná častejšia aktualizácia, alebo dohodnutím zmluvnej podmienky s klientom o povinnosti ohlásenia príslušných zmien. Požiadavku na plnenie tejto regulačnej povinnosti je potrebné začleniť do programu.

(18) Definícia klienta je vymedzená v § 9 písm. d) zákona. V súvislosti so zvažovaním rizika pri posudzovaní klientov finančnej inštitúcie je vhodné využívať aj materiály vypracované expertmi FATF (Financial Action Task Force) a výboru Rady Európy MONEYVAL,

ktoré sú aktualizované, a závery priebežného monitoringu krajín, ktoré majú výrazné nedostatky pri presadzovaní opatrení proti legalizácii a financovaniu terorizmu, a usmernenia orgánu EBA.

(19) Zákon v súlade s implementovanými smernicami EÚ vymedzuje iba základné situácie, ktoré predstavujú zvýšené riziká legalizácie a financovania terorizmu. Sprísnený postup identifikácie a verifikácie získaných faktov a následného monitorovania obchodného vzťahu s klientom však finančná inštitúcia musí uplatňovať aj v ďalších situáciách, podľa rizikového profilu klienta alebo podľa miery rizika poskytovanej služby, resp. druhu obchodu pre klienta (právnické osoby nezapísané v obchodnom registri, napr. politické strany, právnické osoby vo forme akciových spoločností s akciami na doručiteľa, spoločné účty, účty spojené s držiteľskou správou, atď.).

(20) Presadzovanie a dodržiavanie všetkých uvedených postupov a pravidiel (identifikácia a overovanie identifikácie, napĺňanie konceptu KYC) poskytuje okrem rozoznávania NOO a minimalizácie rizika legalizácie a financovania terorizmu aj ochranu pred podvodmi.

(21) Vyššia rizikovosť klienta si vyžaduje podrobnejšie posudzovanie klienta, jeho konania a ním zadávaných príkazov na realizáciu finančných operácií. Následne je nutné prijať opatrenia na elimináciu rizika na prijateľnú úroveň.

(22) Problematika zvýšenej starostlivosti je upravená predovšetkým v § 12 zákona, pričom ods. 1 okrem iného určuje, že finančná inštitúcia vykoná zvýšenú starostlivosť vždy pri cezhraničnom korešpondenčnom vzťahu banky a finančnej inštitúcie s partnerskou inštitúciou z tretieho štátu, pri obchode alebo obchodnom vzťahu s politicky exponovanou osobou alebo s osobou usadenou v krajine, ktorú Európska komisia určila za vysokorizikovú.

V súlade s medzinárodnými štandardami FATF sa odporúča uplatniť zvýšenú starostlivosť aj na združenia majetku. V procese identifikácie a verifikácie politicky exponovaných osôb sa odporúča využívať existujúce komerčné databázy vysoko rizikových klientov, napr. World-Check database.

Pri monitorovaní existujúcich klientov je nevyhnutné zamerať sa aj na priebežné zisťovanie a overovanie, či sa klient stal politicky exponovanou osobou; v takom prípade je potrebné vyžadovať pre pokračovanie obchodného vzťahu súhlas v zmysle § 12 ods. 2 písm. c) bod 1. zákona. Ak je politicky exponovaná osoba vlastníkom, alebo pôsobí v riadiacej štruktúre klienta - právnickej osoby, alebo je konečným užívateľom výhod v uvedenom prípade, je to situácia, vyžadujúca aplikáciu zvýšenej starostlivosti voči klientovi – právnickej osobe.

V tejto súvislosti je potrebné taktiež rešpektovať usmernenia FSJ zverejnené na webovom sídle FSJ Ministerstva vnútra SR.

Problematika zvýšenej starostlivosti je taktiež upravená v bodoch 4.45 až 4.47 usmernení EBA/GL/2021/02, na ktoré odkazuje príloha č. 1 metodického usmernenia.

(23) Plnenie tretími stranami upravuje § 13 zákona. Ods. 1 tohto paragrafu ustanovuje, kedy môže finančná inštitúcia prevziať údaje a podklady, ktoré súvisia s identifikáciou klienta a jej overením, identifikáciou konečného užívateľa výhod a získaním informácií o účele a plánovanej povahe obchodu alebo obchodného vzťahu (údaje a podklady podľa § 10 ods. 1 písm. a) až c) zákona) od inej finančnej inštitúcie (rozsah finančných inštitúcií podľa § 5 ods. 1 písm. b) prvého až desiateho bodu zákona). Takýto postup však finančnú inštitúciu, prevezme predmetné údaje a podklady nezbujuje zodpovednosti za vykonanie starostlivosti vo vzťahu ku klientovi podľa zákona.

V súlade s praxou v členských krajinách EHP nie je potrebné osobitne vyžadovať súhlas klienta s poskytnutím údajov tretej strane.

(24) Finančná inštitúcia je oprávnená vykonať iba zjednodušenú starostlivosť v súlade s § 11 zákona, pričom zjednodušená starostlivosť povinnej osoby vo vzťahu ku klientovi znamená povinnosť vykonať identifikáciu klienta a overiť, či podľa informácií o klientovi alebo obchode, ktoré má finančná inštitúcia k dispozícii, nie je podozrenie, že klient pripravuje alebo vykonáva NOO, a či ide o zjednodušenú starostlivosť. Využitie zjednodušenej starostlivosti neznamená výnimku z povinnosti priebežného monitorovania obchodného vzťahu, ani z ďalších povinností vymedzených zákonom, tak aby bolo možné dodržať ustanovenia § 14 a § 17 zákona ako aj iné, vrátane povinností spracovávať a uchovávať údaje podľa ustanovení § 19 a § 21 zákona. Podľa § 11 ods. 4 zákona je finančná inštitúcia povinná vykonávať monitorovanie obchodov alebo obchodných vzťahov tak, aby bolo možné zistiť neobvyklú obchodnú operáciu.

Problematika zjednodušenej starostlivosti je taktiež upravená v bodoch 4.40 až 4.44 usmernení EBA/GL/2021/02, na ktoré odkazuje príloha č. 1 metodického usmernenia.

Článok 10

Identifikácia a overenie identifikácie klienta – fyzickej osoby, bez fyzickej prítomnosti prostredníctvom technických prostriedkov a postupov

(1) Finančné inštitúcie môžu identifikovať a overovať identifikáciu klienta – fyzickej osoby na diaľku použitím technických prostriedkov alebo postupov, pričom podľa § 8 ods. 1 písm. a) zákona výsledok takto vykonanej identifikácie a jej overenia musí byť na úrovni, ktorá je z hľadiska dôveryhodnosti obdobná identifikácii a jej overeniu za fyzickej prítomnosti, t. j. výsledok identifikácie a overenia identifikácie fyzickej osoby bez jej fyzickej prítomnosti - či už využitím biometrických alebo iných porovnateľných údajov musí byť stav, aby finančná inštitúcia mala istotu v tom, že fyzická osoba, s ktorou komunikuje a s ktorou chce vstúpiť do obchodného vzťahu, resp. pre ktorú chce PO vykonať finančné sprostredkovanie, je tou osobou, za ktorú sa v skutočnosti vydáva. Predpokladom teda je získanie autentických biometrických údajov alebo iných porovnateľných údajov identifikovaním klienta - fyzickej osoby a ich dôveryhodné overenie.

Definície technického prostriedku a postupu sú uvedené v čl. 1 ods. 4 písm. a) a b) stanoviska NBS č. 1/2018 k identifikácii a overeniu identifikácie klienta - fyzickej osoby, bez jej fyzickej prítomnosti prostredníctvom technických prostriedkov a postupov podľa zákona o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu. Finančné inštitúcie sa pri identifikácii a overení identifikácie klienta bez jeho fyzickej prítomnosti riadia vyššie uvedeným stanoviskom NBS a usmerneniami orgánu EBA.

(2) Prostredníctvom technického prostriedku sa získavajú/prenášajú údaje, dokumenty a informácie, ktoré môžu byť vyhodnocované opäť technickým prostriedkom, ale aj postupom (napr. vyškolený zamestnanec, ktorý preveruje, či nedošlo ku krádeži/zneužitiu identity), prípadne kombináciou oboch. Prenášané údaje, dokumenty a informácie môžu mať podobu biometrických údajov alebo iných porovnateľných údajov (t. j. iných ako biometrických). Slovné spojenie „iné porovnateľné údaje“ je potrebné interpretovať ako súbor údajov, ktoré okrem biometrických údajov alebo v kombinácii s nimi preukazujú a potvrdzujú identitu klienta. Tieto musia byť zvolené v takej kombinácii, aby bola zabezpečená dôveryhodnosť overenia. Ako príklad iných porovnateľných údajov môžeme uviesť vyhodnotenie IP adresy, GPS polohy, ochranné prvky na dokumentoch, prepojenie na registre, vyhodnotenie používaného zariadenia, prezentácia unikátneho údaja doručeného vopred bezpečným spôsobom klientovi, údaje obsiahnuté v elektronickej kópii potvrdenia o vedení účtu alebo výpise z bankového účtu vedeného v banke so sídlom v SR alebo v zahraničnej banke pôsobiacej na území členského štátu, ktorého majiteľom je klient.

(3) Za zvolené technické prostriedky, vrátane samotného vyhodnotenia, či je zvoleným technickým prostriedkom možné a vhodné vykonať identifikáciu a jej overenie, a taktiež

za postupy identifikácie a jej overenia, zodpovedá povinná osoba. Ak je táto technológia od externého dodávateľa, musí povinná osoba vyhodnotiť aj vhodnosť dodávateľa. Povinná osoba zároveň musí dokumentáciu k riadnej identifikácii evidovať a dohľad riadne preukázať.

(4) Finančná inštitúcia musí osobu, ktorá vykonáva identifikáciu klienta bez jeho fyzickej prítomnosti, riadne vyškoliť v oblasti AML a v oblasti identifikovania podozrivých situácií použitím technického prostriedku a postupov.

(5) Praxou taktiež je, že finančná inštitúcia využíva pri poskytovaní finančných služieb, resp. pri predaji finančných produktov na diaľku služby poštového podniku za účelom doručenia a podpísania dokumentácie klientom. Za predpokladu, že finančná inštitúcia plní všetky relevantné povinnosti týkajúce sa AML/CFT oblasti (vrátane identifikácie klienta a overenia identifikácie klienta v zmysle zákona) a preukazovanie totožnosti tohto klienta voči poštovému podniku sa vykoná v rozsahu obvyklom pre doručovacie služby, tak takáto činnosť poštového podniku sa nepovažuje za výkon finančného sprostredkovania podľa ZoFSaFP, ak zároveň poštový podnik nevykonáva akékoľvek úkony alebo činnosti, ktoré majú charakter finančného sprostredkovania, a teda vykonáva len doručenie dokumentácie klientom a s tým spojené preukazovanie ich totožnosti, ktoré nie je považované za súčasť uzatvorenia zmluvy.

(6) V súvislosti s identifikáciou klienta a jej overením na diaľku zo strany finančnej inštitúcie je odporúčané sa riadiť stanoviskom NBS z 10. decembra 2018 č. 1/2018.

Článok 11 **Rozpoznávanie, ohlasovanie a zdržanie NOO**

(1) Finančná inštitúcia si v rámci výkonu svojej činnosti v oblasti AML vytvorí zoznam najčastejšie sa opakujúcich, prípadne najzávažnejších foriem NOO, ktorý by mal tvoriť súčasť programu. Pre rozpoznávanie NOO je rozhodujúce uplatňovanie ustanovení § 2 až 4, § 10 až 12, § 14 a § 20 zákona.

Podľa § 14 ods. 1 zákona je finančná inštitúcia povinná posudzovať, či pripravovaný alebo vykonávaný obchod je neobvyklý. Podľa § 20 ods. 1 a 2 písm. d) zákona musí mať finančná inštitúcia túto časť postupov upravenú vo svojom programe.

Plnenie povinností uvedených v § 14 ods. 1 a ods. 2 písm. a) a b) zákona je potrebné plniť preukázateľným spôsobom, tak, aby finančná inštitúcia mohla v súlade s § 30 ods. 3 pri kontrole poskytnúť informácie a písomné doklady o plnení týchto povinností.

V ustanovení § 14 ods. 3 zákona sa ďalej zdôrazňuje povinnosť vyhotovovania záznamov o obchodoch podľa § 14 ods. 2 písm. a) zákona (tzv. interné hlásenia NOO, ktoré musia obsahovať aj informáciu odôvodňujúcu výsledok posudzovania obchodu), ktoré je potrebné uchovávať v zákonom stanovenej lehote (§ 19 zákona).

(2) NOO je právny úkon alebo iný úkon, ktorý nasvedčuje tomu, že jeho vykonaním môže dôjsť k legalizácii alebo financovaniu terorizmu (§ 4 zákona), kde zákon ďalej uvádza demonštratívny výpočet NOO. Podrobnejšie formy a metódy legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu a indikátory pre rozpoznanie neobvyklosti sú uvedené v prílohe č. 2 metodického usmernenia.

V každej NOO je niekoľko znakov (indikátorov) neobvyklosti (napr. nezvyčajne vysoký objem finančných prostriedkov vzhľadom na druh obchodu, nezvyčajne vysoký objem finančných prostriedkov bez zrejmej ekonomického alebo zákonného účelu, atď.), ktoré je finančná inštitúcia povinná posudzovať, identifikovať, vyhodnocovať a zároveň uplatňovať princíp KYC.

(3) Zákon explicitne nedefinuje zásady KYC, no je vhodné, aby ich finančná inštitúcia uplatňovala v praxi aj prostredníctvom plnenia povinností podľa §§ 10 až 12 zákona a vymedzila ich v programe. Rozhodujúcim prvkom pre posudzovanie obchodných operácií klienta je teda aj uplatnenie princípu KYC a kvalifikované rozpoznávanie indikátorov neobvyklosti, ako aj ďalších znakov alebo kritérií, ktoré si finančná inštitúcia je povinná stanoviť v závislosti od predmetu a rozsahu svojej činnosti a druhu a rozsahu vykonávaných obchodov a finančných operácií pre klientov, v rámci tvorby prehľadu foriem NOO podľa § 20 ods. 2 písm. a) zákona. Až na základe takéhoto postupu je možné kvalifikovane posúdiť, či pripravovaná alebo vykonávaná obchodná operácia klienta je alebo nie je neobvyklá. Zákon v ustanovení § 4 neupravuje žiadne kritériá, napr. v podobe hraničných súm finančných prostriedkov, ktoré by viedli k automatickému určaniu, že pri určitom type finančnej operácie ide nesporne o NOO.

(4) Z praktických skúseností z vykonaných dohl'adov príslušnými orgánmi je možné v rámci posudzovania všetkých identifikátorov neobvyklosti za NOO považovať napríklad aj: vykonanie obchodu (kúpa – predaj cenných papierov) splnomocnencom, ktorý je totožnou osobou tak v prípade nadobúdateľa cenných papierov ako aj v prípade pôvodného majiteľa cenných papierov; prevod akcií spoločnosti, na ktorú bol vyhlásený konkurz, pričom ide v osobách prevodcu a nadobúdateľa o totožnú osobu (člen predstavenstva); obstaranie obchodu s cennými papiermi z rizikovej krajiny; prevedenie finančných prostriedkov za obstaranie obchodu z iného účtu ako uvádza klient bez zjavného dôvodu alebo vysvetlenia; klient s miestom trvalého pobytu v offshore krajine (daňový raj), ako aj NOO v rámci osobitnej úpravy starobného a doplnkového dôchodkového sporenia, kde to môže byť úhrada sumy príspevku na starobné alebo doplnkové dôchodkové sporenie, ktorá sa vymyká bežným úhradám čo do výšky či neobvyklej frekvencie zo strany klienta.

(5) Zistenia skutočnej identity každého klienta a rozpoznanie účelu a plánovanej povahy obchodných aktivít, ktoré bude klient pravdepodobne vykonávať, sú východiskovým bodom finančnej inštitúcie pre vytvorenie rizikového profilu klienta a následné určenie rozsahu starostlivosti (základnej, zjednodušenej alebo zvýšenej) podľa ustanovenia § 10 ods. 4 zákona a pre akceptovanie klienta.

(6) Finančná inštitúcia je povinná pri akomkoľvek druhu starostlivosti posudzovať, či pripravovaný alebo vykonávaný obchod je neobvyklý (§ 14 ods. 1 zákona) a venovať osobitnú pozornosť všetkým zložitým, nezvyčajne veľkým obchodom, všetkým obchodom s nezvyčajnou povahou, alebo obchodom, ktoré nemajú zrejmy ekonomický alebo zákonný účel a urobiť o nich príslušný záznam podľa § 14 ods. 3 zákona, tzv. interné oznámenie NOO.

(7) Finančná inštitúcia vykonáva kvalifikované posudzovanie pripravovaných alebo vykonávaných obchodov v rôznych časových úsekoch a na rôznych úrovniach. Proces posudzovania prebieha:

- a) v „prvej línii“, kde sú zamestnanci finančnej inštitúcie v kontakte s existujúcim alebo potenciálnym klientom,
- b) v rámci priebežného monitorovania existujúceho obchodného vzťahu,
- c) v rámci následného (spätného) posudzovania obchodov klienta.

- a) posudzovanie obchodov v prvom kontakte s klientom pred a počas vykonávania obchodu

Pri uzatváraní obchodného vzťahu, príležitostného obchodu alebo ak je podozrenie, že klient pripravuje alebo vykonáva neobvyklú obchodnú operáciu bez ohľadu na hodnotu obchodu (ustanovenia §10 ods. 2 písm. a) až c) zákona) uskutočňujú posudzovanie takéhoto obchodu klienta tí zamestnanci finančnej inštitúcie, ktorí sú pri plnení svojich povinností v kontakte s klientom, teda tí, ktorí preberajú alebo spracúvajú príkazy klienta na realizáciu

jeho obchodov, resp. finančných operácií, prípadne nadriadení týchto zamestnancov.

Posudzovanie obchodu zamestnancom finančnej inštitúcie sa teda uskutočňuje zväčša na mieste realizácie obchodu a pred jeho vykonaním, resp. pri pokuse o vykonanie obchodu tak, aby mohla byť prípadná NOO zdržaná a ohlásená bez zbytočného odkladu.

Každý príslušný zamestnanec je povinný mať nepretržite k dispozícii program, či už v papierovej alebo elektronickej podobe, je povinný si ho osvojiť a podľa neho postupovať. Zamestnanec finančnej inštitúcie sa riadi v tejto etape predovšetkým § 10 ods. 1 ako aj § 11 ods. 3 zákona, čo mu umožňuje identifikovať klienta a poznať účel a plánovanú povahu obchodných aktivít, ktoré bude klient pravdepodobne vykonávať. Tento postup je zároveň východiskovým bodom pre akceptovanie klienta finančnou inštitúciou, vytvorenie rizikového profilu klienta a určenie rozsahu starostlivosti voči klientovi podľa ustanovenia § 10 ods. 4 zákona.

Zamestnanec posudzuje pripravované alebo vykonávané obchody klienta pomocou ich porovnávaní s prehľadom foriem NOO, ktoré sú určené v programe, ako aj so znakmi NOO podľa § 4 ods. 2 zákona s cieľom odhaliť tie, ktoré sú neobvyklé vo vzťahu ku klientovi a jeho inak obvyklým obchodom.

Ak zamestnanec posúdi pripravovaný alebo vykonávaný obchod ako neobvyklý, urobí o tomto obchode písomný záznam, t. j. interné oznámenie NOO a neodkladne oznámi toto zistenie UO.

b) posudzovanie obchodov v rámci priebežného monitorovania obchodného vzťahu

Príslušní zamestnanci finančnej inštitúcie posudzujú obchody klienta v rámci priebežného monitorovania obchodného vzťahu podľa § 10 ods. 1 písm. g) zákona, t. j. počas trvania obchodného vzťahu. V tejto súvislosti je taktiež potrebné plniť požiadavku podľa § 10 ods. 6 zákona, ktorou je overovanie platnosti a úplnosti identifikačných údajov a informácií podľa § 10 ods. 1 zákona.

Posudzovanie pripravovaných aj vykonávaných obchodov v rámci priebežného monitorovania obchodného vzťahu je špecifické tým, že obchodný vzťah už vznikol a trvá. Prípadne je klient finančnej inštitúcii známy vzhľadom na skutočnosť, že už vykonal viaceré príležitostné obchody. Nejde teda o prvý kontakt s klientom a finančná inštitúcia môže zohľadniť existujúci rizikový profil klienta a históriu ním vykonaných obchodov.

Priebežné monitorovanie obchodného vzťahu súvisí s vytváraním rizikových profilov klientov a ich zatriedením do rizikových kategórií s ohľadom na možné riziko legalizácie alebo financovania terorizmu podľa ustanovenia § 10 ods. 4 zákona. Pri vytváraní rizikových profilov klientov finančná inštitúcia využije taktiež prehľad rizikových faktorov, na ktoré odkazuje príloha č. 1 metodického usmernenia.

V prípade preukázania NOO v rámci priebežného monitorovania obchodného vzťahu, finančná inštitúcia aktualizuje rizikový profil klienta v zmysle článku 9 ods. 12 tohto usmernenia a prehodnotí kategorizáciu klienta.

Priebežné monitorovanie obchodného vzťahu predpokladá využívanie vhodného EIS, čo finančnej inštitúcii umožní v súlade s rizikovo orientovanou prevenciou vytvoriť finančné, či iné kritériá, resp. limity ako jedny zo znakov neobvyklosti obchodných operácií klientov, ktoré by oddeľovali určité úrovne procesu monitorovania zodpovedajúce stupňu rizikivosti operácií uskutočňovaných klientmi. Stanovené kritériá alebo limity, definované finančnou inštitúciou na tento účel, musia byť pravidelne preverované, aby bolo možné určiť ich primeranosť voči zisteným úrovniam rizík. Finančná inštitúcia je povinná taktiež pravidelne prehodnocovať primeranosť existujúceho systému a jednotlivých procesov ochrany a prevencie.

V rámci priebežného monitorovania obchodného vzťahu je dôležité venovať pozornosť tým pripravovaným alebo vykonávaným obchodom, ktoré sa nezhodujú so známou alebo očakávanou aktivitou klienta alebo naplňajú znaky či formu NOO, ktoré sú uvedené v zákone alebo bližšie špecifikované v programe.

Takéto obchody klienta sú predmetom posudzovania, resp. venovania osobitnej pozornosti podľa § 14 ods. 2 zákona a je nutné urobiť o nich interné oznámenie NOO, ktoré musí obsahovať informácie odôvodňujúce výsledok posudzovania obchodu, pričom tieto oznámenia je potrebné uchovávať v súlade s lehotou uvedenou v § 19 zákona.

UO môže na základe výsledkov posudzovania jednotlivých okolností obchodu a s ohľadom na prehľad foriem NOO dospieť k záveru, že v danom prípade nejde o NOO. Ak to nie je možné len na základe informácií o klientovi, ktoré finančná inštitúcia má k dispozícii, môže podľa okolností žiadať od klienta ďalšie potrebné informácie a doklady v zmysle ustanovenia § 10 ods. 5 zákona.

V prípadoch, keď UO nedokáže ani týmto postupom zdôvodniť obchody klienta, ktoré sa nezhodujú s jeho rizikovým profilom alebo s jeho známymi alebo očakávanými aktivitami, postačí, že tieto operácie len nasvedčujú tomu, že ich vykonaním môže dôjsť k legalizácii príjmov z trestnej činnosti alebo k financovaniu terorizmu a UO je povinná ohlásiť NOO FSJ podľa § 17 zákona.

Posudzovanie obchodov v rámci priebežného monitorovania obchodného vzťahu vykonávajú v závislosti od obchodu zamestnanci, ako aj UO.

c) posudzovanie obchodov v rámci následného resp. spätného posudzovania obchodov klienta

Prostriedkom následného monitorovania obchodov klientov je napríklad následný náhodný výber uskutočnených obchodov v rámci výkonu kontroly zo strany vedúceho zamestnanca, nadriadeného príslušnému zamestnancovi, ktorý realizoval pokyny a operácie klienta, ako aj v rámci výkonu kontroly uskutočňovanej UO.

(8) Odporúčaný postup pri spracovávaní a narábaní s internými oznámeniami o NOO a hláseniami o NOO:

- a) všetky interné oznámenia o NOO zaslané príslušnými zamestnancami UO musia byť zdokumentované podľa ustanovenia § 14 ods. 3 zákona a musia byť k dispozícii pre účely kontroly podľa ustanovenia § 29 zákona,
- b) zasielanie interných oznámení a hlásení UO nesmie byť podmienené predchádzajúcim súhlasom žiadnej inej osoby (napríklad nadriadenej osoby),
- c) UO eviduje a uchováva oznámenia o interných oznámeniach o NOO vrátane funkcie, mena, priezviska, označenia pobočky alebo útvaru finančnej inštitúcie a všetkých údajov o danom klientovi a obchode v súlade s ustanovením § 19 zákona,
- d) UO, ako aj zamestnanci finančnej inštitúcie vrátane vedúcich zamestnancov (členov štatutárneho orgánu), ktorí sa podieľajú na posudzovaní obchodov podľa § 14 zákona, sú povinní zachovávať mlčanlivosť o oznámenej a ohlásenej NOO ako aj o opatreniach, ktoré vykoná FSJ vrátane plnenia povinností podľa ustanovení § 17 ods. 5 a § 21 ods. 1 zákona; pričom podľa § 18 ods. 5 zákona povinnosti mlčanlivosti sa finančná inštitúcia nemôže dovoľávať voči Národnej banke Slovenska v súvislosti s výkonom dohľadu a kontroly podľa ustanovenia § 29 zákona. Za predpokladu, že poskytnuté informácie sa použijú výhradne na účely predchádzania legalizácii alebo financovaniu terorizmu, sa povinnosť mlčanlivosti nevzťahuje na poskytovanie informácií medzi úverovými alebo finančnými inštitúciami za podmienok podľa ustanovení § 18 ods. 8 písm. a) a c) zákona,
- e) finančná inštitúcia je povinná vypracovať postup od zistenia NOO po neodkladné ohlásenie NOO, vrátane postupu a zodpovednosti zamestnancov, ktorí obchod posudzujú,
- f) UO po prijatí interného oznámenia o NOO preukázateľne potvrdí jeho prijatie príslušnému zamestnancovi, ktorý toto oznámenie zaslal. V tomto prípade by potvrdenie o prijatí malo obsahovať poučenie o povinnosti zachovávať mlčanlivosť podľa zákona. Ak má finančná inštitúcia elektronický systém zberu interných hlásení, ktorý umožňuje príslušnému zamestnancovi sledovať stav, resp. prijatie podaného interného hlásenia o NOO UO, resp. útvaram prevencie, nie je potrebný postup podľa prvej vety,

- g) interné oznámenie o NOO, resp. konanie klienta a obchod alebo finančná operácia, ktorej sa toto oznámenie týka, musia byť predmetom posúdenia UO, ktorá môže na základe výsledkov ďalšieho posudzovania jednotlivých okolností obchodu a s ohľadom na prehľad foriem NOO rozhodnúť, či ide alebo nejde o NOO. Interné oznámenie obsahuje informácie o ekonomickom alebo zákonnom účele obchodov a v prípade, že ide o obchod obvyklý, aj dostatočné odôvodnenie jeho obvyklého charakteru. V opačnom prípade nemožno považovať proces takého posudzovania za hodnoverný a objektívny. Ak rozhodnutie nie je možné len na základe informácií o klientovi, ktoré finančná inštitúcia už má k dispozícii, môže podľa okolností žiadať od klienta ďalšie potrebné informácie a doklady podľa ustanovenia § 10 ods. 5 zákona. Ak UO dospeje k odôvodnenému záveru, že v prípade interne oznámenej NOO nejde o NOO, je povinná toto rozhodnutie písomne zdokumentovať a všetky súvisiace údaje, písomné podklady a elektronickú dokumentáciu naďalej uchovávať v súlade s dobou určenou v § 19 zákona,
- h) v prípadoch, keď UO nemôže ani týmto postupom dospieť k záveru, že nejde o NOO, postačí, že oznámený obchod, resp. finančná operácia nasvedčuje tomu, že ich vykonaním môže dôjsť k legalizácii alebo k financovaniu terorizmu a UO je povinná ohlásiť NOO FSJ.

Podľa §17 ods. 1 zákona je finančná inštitúcia povinná ohlásiť NOO alebo pokus o jej vykonanie FSJ bez zbytočného odkladu. Hlásenie o NOO obsahuje minimálne údaje v zmysle § 17 ods. 3 zákona, najmä informácie uvedené v písm. c) tohto ustanovenia. Označenie hlásenia o každej NOO by malo mať podobu: poradové číslo/rok/znakový kód finančnej inštitúcie.

NOO je možné ohlásiť osobne, písomne, elektronickou formou alebo telefonicky. Ak je NOO nahlásená telefonicky, je potrebné do 3 dní ohlásiť NOO aj osobne, písomne alebo elektronickou formou. Vzor tlačiva hlásenia o NOO vydáva FSJ, nachádza sa na webovom sídle FSJ Ministerstva vnútra SR.

Doplnenie hlásenia o NOO z vlastnej iniciatívy finančnej inštitúcie je možné urobiť najneskôr do 30 dní. Po tejto lehote je potrebné dodatočne získané informácie a podklady ohlásiť ako ďalšiu NOO. V tejto ďalšej NOO finančná inštitúcia uvedie, s ktorou NOO dodatočne získané informácie a podklady súvisia. V súvislosti s ohlasovaním NOO a zasielaním ďalších doplňujúcich informácií, ako aj celkovej komunikácie a výmeny informácií s FSJ sa odporúča v záujme kompatibility a zjednotenia postupu pri procese ohlasovania, ako aj zjednotenia kontrolných procesov, aby finančné inštitúcie komunikovali s FSJ elektronickými prostriedkami prostredníctvom elektronickej podateľne, za dodržania podmienok ochrany prenášaných dát a jednoznačnej identifikácie a overovania. Iba týmto spôsobom je možné predchádzať bezpečnostným rizikám spojeným s ohlasovaním NOO prostredníctvom pošty, faxu a e-mailu.

(9) Finančné inštitúcie sú za vymedzených odôvodnených podmienok oprávnené kvýmene informácií, ktoré majú vzťah k hrozbe legalizácie alebo financovania terorizmu a pomáhajú povinným osobám efektívnejšie posudzovať obchodné operácie klienta, ako aj upozorniť ďalšie povinné osoby na identifikované riziká. Predmetom výmeny majú byť informácie získané podľa postupu upravenom v § 10 ods. 1 zákona v takom rozsahu aby bolo možné využiť získanú informáciu vzťahujúcu sa výlučne k hrozbe rizika legalizácie alebo financovania terorizmu. Poskytované informácie je možné v zmysle zákona použiť výhradne na účely predchádzania legalizácie alebo financovania terorizmu.

(10) Zdržanie NOO upravuje predovšetkým § 16 zákona. Finančná inštitúcia zdrží NOO, teda vykonanie určitého obchodu podľa pokynov klienta, do jej ohlásenia FSJ, pričom vždy zohľadňuje prevádzkové a technické možnosti, ako aj okamih, kedy bola, resp. mala byť obchodná operácia posúdená ako neobvyklá; napr. obchod klienta posúdený v rámci následného resp. spätného posudzovania obchodov klienta už zdržať nemožno.

Finančná inštitúcia je zo zákona povinná zdržať NOO v prípadoch:

- a) ak vykonaním NOO hrozí nebezpečenstvo, že môže byť zmarené alebo podstatne sťažené zaistenie príjmu z trestnej činnosti alebo prostriedkov určených na financovanie terorizmu, a to na základe vlastného rozhodnutia pričom je povinná ihneď informovať FSJ,
- b) ak ju o to FSJ písomne požiada.

(11) Finančná inštitúcia nezdrží NOO, ak ju nemožno z prevádzkových alebo technických príčin zdržať (o tejto skutočnosti ihneď informuje FSJ) alebo by zdržanie NOO mohlo podľa predchádzajúceho upozornenia FSJ zmarit' spracovanie NOO.

(12) Lehota zdržania operácie vyhodnotenej ako neobvyklej je najviac 120 hodín. Ak po uplynutí uvedenej lehoty FSJ oznámi finančnej inštitúcii, že vec odovzdala orgánom činným v trestnom konaní, finančná inštitúcia je povinná zdržať operáciu najviac na ďalších 72 hodín. Celková doba zdržania NOO môže teda trvať najviac 192 hodín. V prípade, že počas zdržania operácie nie je doručený finančnej inštitúcii príkaz na zaistenie finančných prostriedkov zo strany sudcu, resp. prokurátora v zmysle § 95 alebo 96 zákona č. 301/2005 Z. z. trestný poriadok v znení neskorších predpisov, finančná inštitúcia zdržanú operáciu po uplynutí uvedenej lehoty vykoná. Pred uplynutím lehoty zdržania finančná inštitúcia môže vykonať operáciu, len ak jej FSJ písomne oznámi, že z pohľadu spracovania NOO nie je potrebné jej ďalšie zdržanie. Do doby zdržania NOO sa nepočíta sobota a deň pracovného pokoja.

(13) Za začiatok plynutia lehoty zdržania operácie sa považuje okamih, kedy klient prejaví úmysel (vôľu) nakladať s finančnými prostriedkami na svojom účte. Ak finančná inštitúcia predpokladá, že klient prejaví úmysel vykonať NOO (nakladať s finančnými prostriedkami) v budúcnosti, je povinná zabezpečiť také personálne, organizačné a technické opatrenia, aby v prípade jej zadania zo strany klienta nedošlo k jej vykonaniu, a tým k zmareniu prípadného zdržania NOO. Za začiatok plynutia lehoty zdržania operácie nemožno považovať okamih, kedy finančná inštitúcia vyhodnotila ako neobvyklé už zrealizované obchodné operácie, resp. sa o zrealizovaných operáciách klienta dozvedela. Dôvodom na vykonanie zdržania operácie rovnako nie je skutočnosť, keď klient požadoval od finančnej inštitúcie všeobecné informácie k účtu (informácia k aktuálnemu zostatku na účte a pod.).

Článok 12

Spracovanie a uchovávanie údajov a dokumentácie

(1) Spracovanie a uchovávanie údajov upravuje predovšetkým § 19 zákona. Finančná inštitúcia je oprávnená na účely vykonania starostlivosti vo vzťahu ku klientovi a na účely zisťovania NOO aj bez súhlasu a informovania klienta, ktorého sa to týka, zisťovať, získavať, zaznamenávať, uchovávať, využívať a inak spracúvať osobné údaje klienta a iné údaje, vrátane údajov a informácií získaných technickými prostriedkami a postupmi pri identifikácii klienta v prípade jeho fyzickej neprítomnosti v rozsahu ustanovení § 10 ods. 1 a § 12 zákona.

(2) Finančná inštitúcia je oprávnená získavať nevyhnutné osobné údaje aj kopírovaním, skenovaním alebo iným zaznamenávaním úradných dokladov na nosičoch informácií ako aj spracúvať rodné čísla a ďalšie údaje a doklady bez súhlasu klienta a v rozsahu uvedených ustanovení zákona.

(3) Finančná inštitúcia uchováva údaje o identifikácii klientov a o overovaní identifikácie, záznamy o obchodoch a finančných operáciách klientov a záznamy o zistení identifikácie konečných užívateľov výhod, vrátane fotokópií relevantných dokladov.

(4) Finančná inštitúcia je povinná uchovávať počas piatich rokov od skončenia zmluvného vzťahu s klientom alebo od vykonania príležitostného obchodu mimo obchodného vzťahu:

- a) údaje a písomné doklady získané postupom podľa ustanovení § 10 až 12 a § 14 zákona,
- b) všetky údaje a písomné doklady o vykonanom obchode,
- c) všetky údaje získané v rámci vykonávania starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, záznamy o postupe pri posúdení a určení rizikového profilu klienta, obchodnú korešpondenciu, výsledky vykonaných analýz, záznamy o všetkých uskutočnených úkonoch vrátane prípadných prekážok s nimi súvisiacich, a to spôsobom a v rozsahu, ktorý zaistí preukázateľnosť jednotlivých obchodov a postupov s nim spojených.

(5) Finančná inštitúcia je povinná uchovávať v zákonom určenej lehote aj interné oznámenia NOO.

(6) Finančná inštitúcia je povinná uchovávať uvedené údaje a písomné doklady aj dlhšie ako päť rokov, ak ju o to písomne požiada FSJ po dôkladnom posúdení potreby a primeranosti takéhoto ďalšieho uchovávaní. Táto žiadosť obsahuje lehotu, ktorá však nesmie presiahnuť ďalších päť rokov, rozsah uchovávaní údajov a písomných dokladov. Takúto povinnosť má aj finančná inštitúcia, ktorá ukončí činnosť, a to až do uplynutia doby, počas ktorej je povinná tieto údaje a písomné doklady uchovávať.

(7) Postup finančnej inštitúcie pri uchovávaní údajov a dokumentácie, záznamov súvisiacich s oblasťou AML/CFT upravuje program, ktorý podrobnejšie určuje:

- a) záznamy, ktoré je potrebné archivovať (aspoň údaje o identifikácii klienta a záznamy o jeho obchodných operáciách, vrátane údajov o identifikácii konečného užívateľa výhod a písomných interných oznámení NOO),
- b) formu záznamov (papierová, elektronická),
- c) miesto, spôsob, a obdobie, počas ktorého sa záznamy uchovávajú, so zohľadnením
 1. skončenia zmluvného vzťahu s klientom alebo od vykonania príležitostného obchodu mimo obchodného vzťahu,
 2. písomnej žiadosti FSJ a určenej lehoty.

a) záznamy, ktoré je potrebné uchovávať/archivovať

1. záznamy o vykonanej starostlivosti

Písomné doklady a záznamy o vykonanej starostlivosti voči klientovi (základná, zjednodušená, zvýšená), t. j. identifikácia a overenie identifikácie klienta, identifikácia konečného užívateľa výhod, informácie o účele a plánovanej povahe obchodu, identifikácia politicky exponovanej alebo sankcionovanej osoby. Zisťovanie pôvodu majetku a finančných prostriedkov v závislosti od rizika legalizácie alebo financovania terorizmu.

2. záznamy o rizikosti klientov

Dokumenty a informácie súvisiace so zaradením klientov do kategórií podľa rizikosti. Akúkoľvek dôležitú informáciu, ktorá potvrdzuje okolnosti opodstatňujúce preradenie klienta do inej rizikovej kategórie (a teda zmenu jeho rizikového profilu), získanú komunikáciou s klientom alebo inak, finančná inštitúcia zaznamená a uchováva spolu s ostatnými údajmi o klientovi.

3. záznamy o finančných operáciách

Zaznamenávanie všetkých finančných operácií uskutočnených pre klientov do účtovníctva a výkazníctva finančnej inštitúcie. Záznamy o finančných operáciách, ktoré dokladujú účtovné položky, sa majú archivovať vo forme, ktorá umožní FSJ, orgánom dohľadu, orgánom kontroly a orgánom činným v trestnom konaní zostavenie uspokojivého záznamu a overenie rizikového

profilu každého klienta. Podporné záznamy obsahujú pokyny klienta súvisiace s platbami klienta. Finančná inštitúcia archivuje záznamy o každej finančnej operácii realizovanej klientom, vrátane jednorazových a vykonaných pre klientov, ktorí nemajú otvorený účet vo finančnej inštitúcii. Lehota na uchovávanie je v takomto prípade rovnaká ako pre uchovávanie identifikačných záznamov a dokumentácie.

4. záznamy o interných oznámeniach NOO a hláseniach o NOO

Hlásenia o NOO, a to interné oznámenia NOO určené pre UO aj hlásenia o NOO, ktoré UO zaslala FSJ. Ak UO, po posúdení relevantných informácií a poznatkov týkajúcich sa neobvyklej aktivity klienta, rozhodla, že nešlo o NOO a nezaslala hlásenie FSJ, dôvody takéhoto rozhodnutia musia byť taktiež zaznamenané a uchovávané spolu so záznamami o príslušnej obchodnej operácii.

5. záznamy o uskutočnenom vzdelávaní a odbornej príprave

Záznamy o uskutočnenej odbornej príprave zamestnancov, ktoré obsahujú dátum a obsah uskutočneného vzdelávania a potvrdenie, že príslušný zamestnanec sa zúčastnil odbornej prípravy a oboznámil sa s programom finančnej inštitúcie a súvisiacimi vnútornými predpismi finančnej inštitúcie.

b) a c) forma záznamov a miesto, spôsob, a obdobie, počas ktorého sa záznamy uchovávajú

(8) Predmetom uchovávanía údajov sú originály, prípadne aj fotokópie papierových podkladov a dokumentácie ako aj dáta uložené v osobných počítačoch a mechanické nosiče elektronických údajov. Lehoty uchovávanía sú rovnaké bez ohľadu na podobu, v akej sú tieto údaje archivované.

(9) Vzhľadom na potrebu dodatočného poskytovania údajov o klientoch a finančných operáciách klientov, najmä pre FSJ a orgány činné v trestnom konaní, je dôležité, aby finančná inštitúcia bola schopná vyhľadať potrebné podklady (dokumentáciu a nosiče) s údajmi, resp. záznamami bez zbytočného odkladu.

(10) Finančná inštitúcia uchováva uvedené informácie a podklady, aj po uplynutí zákonnej lehoty, týkajúce sa tých klientov a ich finančných operácií, v prípade ktorých bolo začaté preverovania zo strany orgánov činných v trestnom konaní, resp. bolo začaté trestné stíhanie a pre účely preverovania a trestného stíhanía, a to na základe písomnej požiadavky FSJ v zmysle § 19 ods. 3 zákona v rozsahu a po dobu uvedenú v požiadavke. Kópie dokladov v papierovej forme musia byť vyhotovené takým spôsobom, aby údaje boli čitateľné. Vyobrazenie identifikovaného klienta v doklade totožnosti musí byť v takej kvalite, aby umožňovala overenie zhody jeho podoby.

V tejto súvislosti je potrebné rešpektovať usmernenie FSJ zverejnené na webovom sídle FSJ Ministerstva vnútra SR.

(11) Záznamy vypracované a uchovávané finančnou inštitúciou majú spĺňať zákonné požiadavky na vedenie záznamov o údajoch o klientoch a súčasne majú umožniť:

- a) vyhodnotiť efektívnosť dodržiavania základných princípov ako aj postupov finančnej inštitúcie na ochranu pred legalizáciou a financovaním terorizmu nezávislou osobou,
- b) zrekonštruovať priebeh finančných operácií uskutočnených finančnou inštitúciou pre klienta,
- c) identifikovať a lokalizovať každého klienta,
- d) identifikovať všetky interné oznámenia NOO a externé hlásenia o NOO,
- e) splniť v primeranom čase zákonné požiadavky FSJ, orgánu dohľadu a orgánov činných v trestnom konaní, týkajúce sa klienta a finančnej operácie.

Článok 13

Zabezpečovanie systému a výkonu vnútornej kontroly

(1) Systém kontroly tvorí určenie kontrolných zodpovedností na všetkých stupňoch riadenia a zabezpečovania výkonu všetkých oprávnených finančných činností, ako aj výkon kontrolnej činnosti:

- a) dozornou radou finančnej inštitúcie,
- b) členmi štatutárneho orgánu finančnej inštitúcie,
- c) určenou osobou (jej zástupcom a útvarom prevencie),
- d) vedúcimi zamestnancami,
- e) zamestnancami v rámci spracovávaní pokynov (finančných operácií) klientov,
- f) zamestnancami vykonávajúcimi funkciu dodržiavania, ak je oblasť AML kompetenčne zaradená do ich pôsobnosti,
- g) zamestnancami vnútorného auditu, ktorým prináleží kontrolovať všetky útvary, vrátane UO a príslušných zamestnancov.

a) a b) kontrola vykonávaná štatutárnym orgánom a dozornou radou finančnej inštitúcie

Vychádza zo všeobecne záväzných právnych predpisov a vnútorných predpisov finančnej inštitúcie a vyplýva z postavenia v hierarchii riadiaceho systému finančnej inštitúcie. Štatutárny orgán finančnej inštitúcie a zodpovedná osoba pobočky pravidelne, najmenej raz ročne, vyhodnocuje účinnosť existujúceho systému – koncepcie na ochranu finančnej inštitúcie pred legalizáciou a financovaním terorizmu, programu a konkrétnych opatrení, vrátane činnosti príslušných útvarov a zamestnancov.

c) a d) kontrolná činnosť UO a vedúcich zamestnancov

Vyšplýva z kompetencií, povinností a zodpovedností UO a každého vedúceho zamestnanca finančnej inštitúcie a je vykonávaná ako pravidelná a priebežná činnosť kontroly plnenia pracovných povinností spočívajúca v overovaní a odsúhlasovaní kvality, úrovne alebo stavu výkonu pracovných činností podriadených zamestnancov v oblasti ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu.

e) kontrola vykonávaná zamestnancami v rámci spracovávaní pokynov

Ide o nepretržitý kontrolný proces v jednotlivých útvaroch finančnej inštitúcie vykonávaný na dennej báze. Predstavujú ho kontrolné mechanizmy, ktoré sú priamou súčasťou pracovných postupov zamestnancov ako ich pracovných povinností, úloh a zodpovedností v prvom kontakte s klientmi; vyplývajúce z ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti alebo financovaním terorizmu.

f) kontrola vykonávaná zamestnancami vykonávajúcimi funkciu dodržiavania (funkciu vnútornej kontroly)

Zamestnanci zodpovední za výkon funkcie dodržiavania (vnútornej kontroly) kontrolujú plnenie dodržiavania programu a vnútorných predpisov a overujú prijaté postupy na účely ochrany pred legalizáciou alebo financovaním terorizmu, ako aj výkon povinností zamestnancami, ktorí na jednotlivých pracoviskách vykonávajú, resp. prijímajú príkazy alebo spracovávajú príkazy na finančné operácie klientov, vedúcimi zamestnancami a UO (jej zástupcom a útvarom prevencie).

g) kontrola vykonávaná vnútorným auditom

Výkon kontroly vnútorného auditu v oblasti AML/CFT má byť zameraný najmä na kontrolovanie procesov na všetkých úrovniach a kontrolu:

1. uskutočňovania príslušných stupňov (úrovní) starostlivosti vo vzťahu ku klientom,
2. postupov na zabezpečenie aktuálnosti získaných informácií o klientoch,

3. posudzovania konkrétnych finančných operácií, monitorovania klientov, ich finančných operácií a obchodných vzťahov,
4. hodnotenia a riadenia rizík,
5. interného oznamovania NOO a ohlasovania NOO finančnej spravodajskej jednotke,
6. uskutočňovania odbornej prípravy zamestnancov a
7. uchovávanía záznamov.

Systém a procesy prevencie finančnej inštitúcie v oblasti AML/CFT by mali byť podrobené vnútornému auditu v súlade s plánom vnútorného auditu v periodicite, ktorá vyplynie z hodnotenia rizikovosti jednotlivých oblastí činnosti finančnej inštitúcie, najmenej raz za kalendárny rok. V rámci neho by mala byť vyhodnotená funkčnosť, účinnosť a efektívnosť všetkých prvkov, nástrojov, postupov, riadiacich a kontrolných mechanizmov uplatňovaných v tejto oblasti.

(2) O výsledkoch vykonaných kontrol a auditov by mali byť členovia štatutárneho orgánu finančnej inštitúcie pravidelne informovaní, napr. raz ročne a v prípade zistenia závažných nedostatkov bezodkladne.

Článok 14 **Opatrenia proti financovaniu terorizmu**

(1) V rámci opatrení proti financovaniu terorizmu je potrebné, aby sa všetky finančné inštitúcie zamerali na smer výstupu finančných prostriedkov, ktoré môžu byť využité na aktivity smerujúce k financovaniu terorizmu. Opatrenia majú byť zamerané na osoby užívajúce konečné výhody z plnenia.

(2) Príklady NOO súvisiace s financovaním terorizmu je možné identifikovať ako úkony, pri ktorých je odôvodnený predpoklad, že finančné prostriedky alebo majetok má byť použitý alebo bol použitý na financovanie terorizmu, alebo je tu dôvodný predpoklad, že konečným užívateľom výhod je osoba, ktorá zhromažďuje alebo poskytuje finančné prostriedky alebo majetok za účelom financovania terorizmu, alebo je daný úkon realizovaný z krajiny, alebo do krajiny, na území ktorej pôsobia teroristické organizácie, alebo sa im poskytuje podpora.

(3) Postup finančných inštitúcií pri plnení povinnosti ochrany pred financovaním terorizmu formou ohlasovacej povinnosti:

- a) finančné inštitúcie používajú v rámci ochrany pred financovaním terorizmu vo vzťahu ku klientom obdobné postupy ako pri ochrane pred legalizáciou, vrátane ohlasovania NOO spojených s financovaním terorizmu,
- b) finančné inštitúcie sú povinné ohlásiť NOO FSJ bez zbytočného odkladu.

(4) Finančné inštitúcie všetkých členských štátov EÚ sú na základe jednotlivých nariadení a rozhodnutí EÚ, ktorých súčasťou príloh sú zoznamy sankcionovaných osôb (fyzických osôb aj právnických osôb), zaviazané okamžite zmraziť finančné a ekonomické zdroje sankcionovaných osôb zo štátov určených v prílohách jednotlivých nariadení a rozhodnutí EÚ.

(5) Finančné inštitúcie v SR sú povinné uplatňovať sankcie vyhlásené nariadeniami EÚ priamo, nakoľko sú sankčné opatrenia týkajúce sa ekonomických vzťahov s tretími štátmi, napr. zmrazovanie finančných aktív a ekonomických zdrojov, implementované nariadením EÚ priamo záväzné a aplikovateľné v EÚ. Nariadenia majú všeobecnú platnosť a sú priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch. Ako právne záväzné akty majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky a sú zároveň predmetom právneho posudzovania slovenskými a európskymi súdmi.

(6) Vo všeobecnosti sa rozoznávajú tri druhy sankčných opatrení:

a) sankčné rezolúcie BR OSN

Rezolúcia BR OSN proti terorizmu je dokumentom, ktorý poskytuje základ pre kriminalizáciu podnecovania ku teroristickým činom a náboru osôb na tieto činy. Rezolúcie vyzývajú štáty, aby prijali potrebné a primerané opatrenia a v súlade so svojimi záväzkami vyplývajúcimi z medzinárodného práva zakázali všeobecne záväzným právnym predpisom podnecovanie k páchaniu teroristických činov a zabránili takejto činnosti.

Vzhľadom na vyššie uvedené, sankcie sú prijímané transpozíciou sankčných rezolúcií BR OSN. To znamená, že po vydaní rezolúcie BR OSN je potrebné predmetnú rezolúciu implementovať v čo najkratšom čase do nariadenia EÚ alebo do spoločnej pozície EÚ.

Prehľad o komplexných rezolúciách, sankčných výboroch a politike OSN proti terorizmu je zverejnený v anglickom jazyku na webovom sídle BR OSN.

b) autonómne sankcie prijímané EÚ

EÚ spoločnou pozíciou 2001/931/CFSP v znení Spoločnej pozície 2008/586/CFSP uverejnila zoznam sankcionovaných osôb (fyzických osôb a právnických osôb), ktoré sú spájané s terorizmom a voči ktorým je potrebné uplatniť sankcie v rámci boja proti terorizmu. Osoby v zozname Spoločnej pozície EÚ 2001/931/CFSP sú rozdelené na „externých teroristov“ a „interných teroristov“ (v tomto prípade ide o osoby označené „*“, ktoré sú občanmi EÚ respektíve majú sídlo v EÚ, napr. príslušníci baskickej organizácie E.T.A. a extrémistické skupiny najmä zo Španielska a Severného Írska).

Voči skupine tzv. externých teroristov sa uplatňujú finančné sankcie podľa čl. 3 Spoločnej pozície EÚ 2001/931/CFSP. Implementácia týchto sankcií je upravená rozhodnutím Rady EÚ 2005/428/CFSP a nariadením Rady č. 2580/2001, čo v praxi znamená, že na základe priamo aplikovateľnej legislatívy EÚ sú sankcie záväzné pre každého vo všetkých členských krajinách EÚ a priamo vykonateľné.

Voči interným teroristom sa neuplatňujú finančné sankcie, nakoľko to neumožňuje Zmluva o EÚ, ktorá dáva mandát na implementáciu reštriktívnych opatrení v rámci spoločného trhu a finančných služieb len voči tretím krajinám (čl. 60 a 301 Zmluvy o EÚ, t. j. zavedenie finančných sankcií z komunitárnej úrovne voči vlastným občanom EÚ nemá mandát). Voči interným teroristom sa uplatňuje na úrovni EÚ jedine tzv. posilnená justičná a policajná spolupráca na základe čl. 4 Spoločnej pozície EÚ 2001/931/CFSP, a súčasne v súlade s rozhodnutím Rady 2005/671/JHA z 20. septembra 2005 o výmene informácií a spolupráci vo veci trestného činu terorizmu.

c) postup v prípade osôb, voči ktorým boli vyhlásené sankcie v zmysle nariadenia vlády Slovenskej republiky

Osoby uvedené na zozname Spoločnej pozície EÚ 2008/586/CFSP, označené „*“ sú však teroristi a na základe rezolúcie BR OSN 1373/2001 o potlačovaní financovania terorizmu, ako aj na základe čl. 2 Spoločnej pozície EÚ 2001/930/CFSP majú všetky krajiny povinnosť zmraziť ekonomické a finančné aktíva všetkým osobám, ktoré boli označené ako teroristi, resp. napomáhajú, alebo sú akýmkoľvek spôsobom v spojení s teroristickými štruktúrami.

Slovenská republika vyhlasuje medzinárodné sankcie nariadením vlády, ak tieto nevyplývajú priamo z uplatniteľného práva aktu EÚ v súlade s § 3 ZoVMS. Takýmto aktom podľa článku 288 Konsolidovaného znenia Zmluvy o EÚ je nariadenie, ktoré má všeobecnú platnosť. Je záväzné vo svojej celistvosti a je priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch EÚ. V našom právnom poriadku sú medzinárodné sankcie vyhlásené nariadením vlády SR č. 397/2005 Z. z., ktorým sa vyhlasujú medzinárodné sankcie zabezpečujúce medzinárodný mier a bezpečnosť v znení nariadenia vlády č. 209/2006 Z. z., č. 484/2006 Z. z., č. 488/2007 Z. z. a č. 239/2008 Z. z., 168/2009 Z. z. a nariadením č. 442/2009 Z. z. (ďalej „nariadenie č. 397/2005 Z. z.“). Nariadenie č. 397/2005 Z. z. a príslušné nariadenia EÚ ustanovujúce reštriktívne opatrenia obsahujú zoznam tých sankcionovaných osôb, ktorých činnosť sa viaže na územie členských

krajín EÚ, alebo sú občanmi EÚ. Finančné inštitúcie sú povinné neodkladne zmraziť všetky finančné a ekonomické aktíva sankcionovaným osobám zaradeným na zoznam uverejnený v prílohe nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 397/2005 Z. z. alebo v príslušných nariadeniach Európskej únie upravujúcich reštriktívne opatrenia.

Na základe záverov z NHR je treba konštatovať, že finančné inštitúcie obozretne preverujú obchodné operácie, ktoré by mohli mať súvis s krajinami predstavujúcimi riziko terorizmu ako aj dôsledne dodržiavajú sankčný režim EÚ a OSN, a to aj v oblastiach s nízkou úrovňou rizika. Je však potrebné upozorniť aj na stále novšie a sofistikovanejšie spôsoby získavanie finančných prostriedkov, či už na bojové akcie, teroristické činy alebo úhradu zdanlivo nesúvisiacich nákladov, a tým nabádať finančné inštitúcie k stálej zvýšenej pozornosti a dôslednosti pri sledovaní dostupných zdrojov a tomu prispôbili preverovanie klientov.

V súvislosti s rizikom financovania terorizmu upozorňuje FATF vo svojich správach aj na virtuálne meny, ktoré predstavujú veľkú príležitosť pre finančné inovácie, a tým priťahujú pozornosť aj rôznych skupín, čím môže vzrásť riziko financovania terorizmu.

TRETIA ČASŤ

Osobitné ustanovenia pre finančné inštitúcie podľa ich typu

Článok 15

Osobitné ustanovenia pre činnosť SS

(1) Na úpravu vlastnej ochrany SS pri činnosti spočívajúcej vo výkone kolektívneho investovania sa ustanovenia druhej časti tohto metodického usmernenia použijú primerane. Vlastná ochrana má svojím obsahom a vecným zámerom vychádzať zo základných princípov a koncepcie ochrany spoločnosti s ohľadom na špecifiká spoločnosti, akými sú veľkosť spoločnosti, organizačné usporiadanie spoločnosti, riadenie a rozsah povolených a vykonávaných činností.

(2) Na činnosti vykonávané SS podľa § 27 ods. 3 ZKI (vybrané investičné služby a vedľajšie služby v zmysle § 6 ZoCP) sa vzťahujú ustanovenia druhej časti tohto metodického usmernenia v plnom rozsahu.

(3) SS je povinná zabezpečiť ochranu pred legalizáciou a financovaním terorizmu, čo vyplýva aj z ustanovení upravujúcich vzájomné vzťahy s depozitárom, vykonávajúcim činnosť podľa § 70 ZKI.

(4) Podľa § 71 ZKI sú SS a depozitár pri uzatváraní depozitárskej zmluvy povinní upraviť si vzájomné vzťahy tak, aby bola zabezpečená výmena informácií, a povinnosti súvisiace so zachovávaním mlčanlivosti. V tejto zmluve je potrebné upraviť a stanoviť zoznam všetkých informácií, ktoré budú predmetom výmeny medzi SS a depozitárom v súvislosti s vydaním, vyplatením a zrušením podielových listov podielového fondu. Ďalej je potrebné stanoviť rámec povinností týkajúcich sa zachovávaní dôvernosti, mlčanlivosti a chránenia citlivých informácií ako aj vymedziť prenos informácií o úlohách a zodpovednostiach zmluvných strán v súvislosti s povinnosťami, ktoré sa týkajú oblasti AML/CFT.

Článok 16

Osobitné ustanovenia pre činnosť FA a FP

(1) Oprávnenie FA a FP požadovať poskytnutie osobných údajov a iných informácií od klienta a jeho zástupcu v súvislosti s vykonávaním finančného sprostredkovania a finančného poradenstva, vrátane sprístupnenia a poskytnutia týchto údajov iným osobám, upravujú

ustanovenia § 31 ZoFSaFP. FA a FP vykonávajúci predmetnú regulovanú činnosť v sektore kapitálového trhu sa v tejto súvislosti riadia §§ 73 a 73a ZoPC, pričom ich povinnosti sú taktiež špecifikované v čl. 17 metodického usmernenia.

(2) Problematika AML/CFT vo vzťahu k vykonávaniu finančného sprostredkovania na diaľku je bližšie upravená v metodickom usmernení útvarov dohľadu Národnej banky Slovenska z 18. mája 2020 č. 4/2020 k vykonávaniu finančného sprostredkovania na diaľku. V tejto súvislosti je potrebné brať do úvahy taktiež článok 10 metodického usmernenia.

(3) FA a FP plnia povinnosť vykonať priebežné monitorovanie obchodného vzťahu podľa § 10 ods. 1 písm. g) zákona, ktorého súčasťou je aj aktualizácia dokumentov, údajov alebo informácií o klientovi, napríklad prostredníctvom kontaktovania klienta za účelom ponuky uzavretia inej zmluvy o poskytnutí finančnej služby ako tej, ktorá už bola uzatvorená, alebo poskytnutia odbornej pomoci, informácií a odporúčaní klientovi na účely zmeny alebo ukončenia zmluvy o poskytnutí finančnej služby.

(4) Ak samostatný finančný agent využíva pri vykonávaní finančného sprostredkovania podriadenú distribučnú sieť, ktorú môžu tvoriť podriadený finančný agent, viazaný finančný agent, viazaný investičný agent alebo sprostredkovateľ doplnkového poistenia, a to okrem výkonu činností súvisiacich s neživotným poistením, vzťahujú sa vnútorné predpisy a opatrenia samostatného finančného agenta pre oblasť AML/CFT podľa § 1 ods. 5 písm. b) opatrenia Národnej banky Slovenska zo 6. februára 2018 č. 1/2018 o spôsobe preukazovania splnenia podmienok na udelenie povolenia na vykonávanie činnosti samostatného finančného agenta a na udelenie povolenia na vykonávanie činnosti finančného poradcu v znení opatrenia Národnej banky Slovenska č. 4/2019 z 1. októbra 2019 aj na vykonávanie finančného sprostredkovania prostredníctvom podriadenej distribučnej siete.

(5) Zákon v § 5 ods. 1 písm. b) bod 6 ustanovuje jednotlivých finančných agentov a finančných poradcov definovaných v §§ 6 až 10 ZoFAaFP ako autonómne povinné osoby s povinnosťou vypracovať a aktualizovať imanentný program (viď čl. 6 metodického usmernenia).

(6) Centové platby (penny payments, penny drop alebo bank account verification) je možné využiť len ako ďalšie, resp. dodatočné opatrenia na účely plnenia AML/CFT povinností v rámci zvýšenej starostlivosti podľa § 12 ods. 2 zákona. Centové platby sú prijaté od klienta na účet finančného agenta jednorazovo a následne bezodkladne prevedené naspäť na účet klienta, a teda ich účelom je len získanie informácií potrebných na identifikáciu fyzickej osoby a jej overenie podľa zákona. Tieto platby nie sú považované za platby, ktorých prijatie je v súvislosti s vykonávaním finančného sprostredkovania podľa § 32 ods. 1 resp. § 37 ods. 1 písm. b) ZoFSaFP zakázané, za predpokladu, že takýto tok peňažných prostriedkov je preukázateľne používaný iba ako technické riešenie na identifikáciu fyzickej osoby a jej overenie na diaľku – bez jej fyzickej prítomnosti v súlade s relevantnými ustanoveniami zákona.

Článok 17

Osobitné ustanovenie pre činnosť OCP

(1) Oblasť AML/CFT je špecificky upravená v §§ 73 a 73a ZoCP.

(2) Ustanovenie § 73 ods. 3 ZoCP určuje, že OCP je povinný pri každom obchode požadovať preukázanie totožnosti klienta, pričom vykonanie obchodu so zachovaním anonymity klienta je OCP povinný odmietnuť. Túto povinnosť je potrebné vnímať v súvislosti s povinnosťou odmietnuť nového klienta, ukončiť existujúci obchodný vzťah s klientom, alebo odmietnuť

uskutočnenie konkrétnej obchodnej operácie podľa § 15 zákona a OCP je povinný ihneď ohlásiť túto skutočnosť FSJ podľa § 17 ods. 1.

(3) Podľa § 73 ods. 5 ZoCP je OCP povinný pri každom obchode najmenej v hodnote 15 000 eur zisťovať vlastníctvo prostriedkov použitých klientom na vykonanie obchodu, a to formou záväzného písomného vyhlásenia klienta. Toto isté ustanovenie ďalej určuje požiadavky na informácie, ktoré majú byť zo strany klienta poskytnuté, ak sa obchod vykonáva s prostriedkami vo vlastníctve inej osoby alebo ak ide o obchod vykonávaný na účet inej osoby.

(4) Vo vzťahu k investičnej službe riadenie portfólia podľa § 6 ods. 1 písm. d) ZoCP je potrebné, aby OCP zabezpečil všetky kroky smerujúce k identifikácii klienta a ďalšie povinnosti vyplývajúce zo vzťahu ku klientovi aj pri osobách, ktoré sú protistranou obchodu. Toto sa netýka transakcií uzatvorených na regulovanom trhu, v mnohostrannom obchodnom systéme alebo organizovanom obchodnom systéme v rámci anonymného obchodovania.

Článok 18 **Záverečné ustanovenia**

Toto metodické usmernenie nahrádza v rozsahu uplatňovania voči finančnej inštitúcii Metodické usmernenie Útvaru dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska zo dňa 13. mája 2019 č. 6/2019 k ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a ochrane pred financovaním terorizmu v rámci činnosti obchodníka s cennými papiermi, pobočky zahraničného obchodníka s cennými papiermi, správcovskej spoločnosti, dôchodkovej správcovskej spoločnosti a doplnkovej dôchodkovej spoločnosti.

Vladimír Dvořáček v. r.

člen bankovej rady a výkonný riaditeľ
úseku dohľadu a finančnej stability
útvaru dohľadu nad finančným trhom
Národnej banky Slovenska

Júlia Čillíková v. r.

výkonná riaditeľka úseku dohľadu
a ochrany finančného spotrebiteľa
útvaru dohľadu nad finančným trhom
Národnej banky Slovenska

Príloha č. 1 k metodickému usmerneniu č. 2/2023

Usmernenie k rizikovým faktorom spojenými so vzťahmi s klientmi s príležitostnými transakciami

Táto príloha nadväzuje na prílohu č. 2 k zákonu a zároveň poskytuje podrobnejšie usmernenie o rizikových faktoroch, ktoré by finančné inštitúcie mali zväžiť pri vykonávaní starostlivosti vo vzťahu ku klientom.

Obsah prílohy je tvorený usmerneniami orgánu EBA podľa článkov 17 a 18 ods. 4 smernice (EÚ) 2015/849 týkajúce sa povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi a faktorov, ktoré by úverové a finančné inštitúcie mali zväžiť pri hodnotení rizika prania špinavých peňazí a financovania terorizmu spojeného s jednotlivými obchodnými vzťahmi a príležitostnými transakciami („usmernenia týkajúce sa rizikových faktorov spojených s práním špinavých peňazí a financovaním terorizmu“), ktorými sa zrušujú a nahrádzajú usmernenia JC/2017/37; (EBA/GL/2021/02).

Odkaz na EBA/GL/2021/02:

https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/Publications/Guidelines/2021/Guidelines%20on%20ML-TF%20risk%20factors%20%28revised%29%202021-02/Translations/1016928/Guidelines%20ML%20TF%20Risk%20Factors_SK.pdf

Odporúča sa, aby sa finančné inštitúcie riadili usmerneniami EBA/GL/2021/02 primerane povahe a rozsahu ich činností.

Príloha č. 2 k metodickému usmerneniu č. 2/2023

Formy a metódy legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu a indikátory pre rozpoznanie neobvyklosti

Zisťovanie a posudzovanie NOO, ich analýza, spracovanie a následné hlásenie FSJ, je cieľavedomý a systematický proces, ktorý za súčasného uplatnenia princípu KYC predpokladá kvalifikované rozpoznanie znakov neobvyklosti na základe informácií, ktoré má určený pracovník finančnej inštitúcie v čase posudzovania obchodu alebo transakcie, či iného úkonu k dispozícii, alebo takých, ktoré vie získať v čase, ktorý neohrozí ohlásenie NOO v zákonom stanovenej lehote.

Pri posudzovaní obchodu, transakcie alebo obchodného vzťahu je potrebné zohľadňovať najmä:

1. informácie o klientoch a okolnostiach uzavretia obchodného vzťahu, resp. okolnostiach vykonaného obchodu od klientskych pracovníkov finančnej inštitúcie v tzv. prvej línii,
2. interné hlásenia o NOO a záznamy o nich,
3. informácie získané v rámci priebežného monitorovania obchodného vzťahu,
4. informácie získané v rámci spätného posudzovania obchodov klienta,
5. zostavy a výstupy z EIS finančnej inštitúcie, pomocou ktorých môže finančná inštitúcia identifikovať a vyhodnotiť indikátory neobvyklosti, ktoré poukazujú na možnú NOO, pričom EIS je v súlade s programom,
6. informácie získané od inej povinnej osoby,
7. informácie z komerčných databáz,
8. informácie z otvorených zdrojov,
9. informácie vyplývajúce z dožiadaní a príkazov oprávnených osôb, najmä Policajného zboru, prokuratúry, súdov, exekútorov a pod.,
10. informácie od FSJ, najmä spätná väzba o účinnosti prijatých hlásení o NOO a ich spôsobe vybavenia, varovania a informácie o indikátoroch a nových formách NOO zverejňovaných alebo cielene adresovaných FSJ,
11. analýzy a výsledky preverovania pracovníkov zodpovedných za AML/CFT.

Pri analýze a posudzovaní obchodov a transakcií s cieľom zistenia, či ide o NOO, je potrebné zvážiť predovšetkým hľadiská:

1. osoby realizujúcej alebo žiadajúcej o vykonanie obchodu, transakcie, alebo kúpy produktu alebo služby,
2. právnickej osoby, ktorú takáto osoba, v prípade, že nekoná vo vlastnom mene, vlastní, reprezentuje, koná za ňu, alebo ju akýmkoľvek iným spôsobom zastupuje,
3. obchodu, transakcie a požiadaviek klienta,
4. ďalších v tom čase dostupných a známych vzťahov, okolností a informácií získaných nielen činnosťou finančnej inštitúcie a jej pracovníkov, ale aj činnosťou napr. oprávnených orgánov,
5. rozhodnutia o prípadnom zdržaní NOO.

Pracovníci zodpovední za AML/CFT by mali pri zisťovaní a posudzovaní NOO dbať najmä na posúdenie:

1. **osoby klienta (fyzickej osoby), pričom sa treba zamerať najmä na jeho:**
 - sociálny status,
 - vek (rizikovými faktormi sú najmä nízky a opačne vysoký vek),
 - štátnu príslušnosť (v prípade cudzinca zisťovať dôvody realizovania obchodov na území SR, štátna príslušnosť ku krajine podporujúcej medzinárodný terorizmus a pod.),
 - politickú exponovanosť, teda či je politicky exponovanou osobou,
 - riziko z hľadiska korupcie (osoby s rozhodovacími právomocami, predstavitelia verejnej moci),

- kriminálne aktivity; z komerčných databáz a otvorených zdrojov zisťovať, či nejde o osobu trestne stíhanú alebo odsúdenú za spáchanie trestného činu, osobu podozrivú zo spáchania trestného činu, osobu podozrivú z príslušnosti k zločineckej alebo teroristickej skupine, cenným zdrojom takýchto informácií sú okrem komerčných databáz a otvorených zdrojov aj žiadosti a príkazy Policajného zboru, prokuratúry a súdov; využívanie komerčných databáz je odporúčané s ohľadom na predmet a rozsah činnosti finančnej inštitúcie a uplatňovanie starostlivosti o klienta,
- záväzky voči tretím stranám (úverový register, daňové povinnosti, záväzky voči sociálnej poisťovni),
- pozitívny záznam v registroch povinnej osoby (register NOO, odmietnuté obchody, podvodné konanie a pod.),
- spätná väzba a informácie od FSJ,
- vonkajšie znaky poukazujúce na príslušnosť k extrémistickým skupinám a hnutiam,
- doklady (bezdomovec, osoba zbavená svojprávnosti, podozrenie na pozmenené alebo falšované doklady, stratené doklady),
- prítomnosť tretích osôb vstupujúcich do vzťahu klient - finančná inštitúcia, alebo ak je zrejmé, že ich prítomnosť súvisí s konaním klienta,
- komunikáciu, požiadavky a správanie, vedomosti o obchode, podnikaní a pod.

2. právnickej osoby, pričom do úvahy je potrebné brať najmä:

- predmet podnikania vo vzťahu k posudzovanému obchodu, ale aj z hľadiska vytvorenia rizikového profilu klienta,
- zisťovanie, či nejde o povinnú osobu,
- formu a štatút právnickej osoby,
- dátum a miesto registrácie z hľadiska zvýšenej miery rizika (schránkové spoločnosti, rizikové oblasti a pod., novozaložené spoločnosti s neprimerane vysokým obratom),
- spoločníkov, štatutárnych zástupcov, osoby splnomocnené konať, konečný užívateľ výhod – rovnako ako každú právnickú alebo fyzickú osobu samostatne,
- bývalých spoločníkov a štatutárnych zástupcov,
- doterajší priebeh podnikania,
- časté zmeny sídla a obchodného mena spoločnosti,
- dostupné informácie z otvorených zdrojov,
- nesplatené záväzky voči obchodným partnerom a štátu,
- informácie z úverových a iných dostupných registrov,
- obchodných partnerov,
- zneužitie a riziko zneužitia na kriminálnu činnosť,
- pozitívny záznam v registroch povinnej osoby (register NOO, odmietnuté obchody, podvodné konanie a pod.).

3. obchodu, jeho formy, spôsobu realizácie a hodnotu, pričom potrebné je sa zamerať najmä na:

- reálnosť obchodu a jeho účel,
- rizikovosť obchodu,
- hodnotu a objem obchodu,
- predmet obchodu,
- krytie obchodu,
- spôsob a formu platby,
- doklady predložené klientom,
- požiadavky klienta,
- obchodných partnerov,
- informácie o podobných obchodoch z otvorených zdrojov,
- vyjadrenie sa k obchodu od kompetentných a odborných útvarov finančnej inštitúcie,

- skúsenosti iných povinných osôb s daným typom obchodov.

Formy a metódy NOO si každá finančná inštitúcia stanoví podľa vlastných kritérií zohľadňujúc najmä:

- rozsah a druh činností a služieb, ktoré poskytuje, a produktov, ktoré predáva,
- klientelu,
- počet pobočiek alebo rozsah distribučnej siete vrátane jej štruktúry a miesta pôsobenia,
- doterajšie skúseností, vrátane tých v rámci skupiny, ak je jej členom.

Indikátory neobvyklosti sa posudzujú

a) vo vzťahu k fyzickej osobe:

- existencia predpokladu, že osoba nekoná vo vlastnom mene a môže byť riadená inou osobou, tzv. biely kôň, a osôb, u ktorých je riziko legalizácie a financovania terorizmu vyššie ako u bežnej populácie; takéto osoby je možné rozpoznať najmä na základe nasledovných vonkajších charakteristík a znakov:
 - zanedbaný vzhľad, zlá sociálna situácia,
 - vplyv návykových látok,
 - neznalosť obchodu, činnosti podnikania,
 - neobvyklé a štandardom vybočujúce správanie,
 - bezdomovec prihlásený k trvalému pobytu iba na miestnom úrade, v dokladoch chýba ulica, prípadne je táto skutočnosť známa pracovníkovi finančnej inštitúcie,
 - osoba, ktorá figuruje ako majiteľ viacerých obchodných spoločností, ktoré boli od určitého času na túto osobu postupne prevádzané,
 - osoba, ktorá je síce vlastníkom, konateľom spoločnosti, avšak nemá dispozičné právo k účtom, prípadne nikdy nekoná samostatne,
 - prítomnosť tretích osôb, ktoré riadia alebo kontrolujú konanie takejto osoby,
 - osoba používajúca stratené, falšované alebo pozmenené doklady,
 - osoba zámerne uvádzajúca nepravdivé údaje, najmä o zamestnaní, mieste pobytu, svojich aktivitách a pod. taktiež osoba nereagujúca na výzvy finančnej inštitúcie,
 - osoba v pátraní,
 - osoba podozrivá z páchania trestnej činnosti,
 - osoba, o ktorej je známe, že je členom zločineckej skupiny alebo existuje podozrenie k príslušnosti k takejto skupine,
 - osoby, ktoré sú v písomných dožiadaniach ozbrojených a spravodajských služieb,
 - osoba nachádzajúca sa na zoznamoch sankcionovaných osôb,
 - osoba nachádzajúca sa na zoznamoch teroristov, prípadne sympatizujúca s terorizmom ako takým,
 - osoba prejavujúca vzhľadom, správaním a vyjadrovaním sympatie k extrémizmu,
 - cudzinec bez zjavného vzťahu k SR,
 - cudzinec z oblastí známych ako rizikové vo vzťahu k podpore medzinárodného terorizmu,
 - osoby zbavené spôsobilosti na právne úkony,
 - deti, osoby mladistvé, blízke veku mladistvého a taktiež osoby vysokého veku,
 - osoby so zvýšeným rizikom korupcie – predstavitelia verejnej správy, predstavitelia politických strán,
 - politicky exponované osoby, zahraniční verejní činitelia,
 - predstavitelia nadácií, neziskových združení a pod.,
 - osoby, ktoré boli predmetom hlásenia o NOO,
 - osoby, ktoré sú evidované ako neplatiči a nespoľahlivé osoby z registrov a informácií dostupných pracovníkom finančnej inštitúcie,
 - osoby podnikajúce v oblasti obchodu a výroby štátom a medzinárodným spoločenstvom kontrolovaného tovaru a technológií.

Rovnako sa z hľadiska rizika legalizácie a financovania terorizmu posúdia aj osoby, ktoré sú takýmto osobám blízke, alebo je o nich známe, že konajú spoločne, prípadne majú prospech z konania takýchto osôb. V zásade neplatí, že ak je obchod alebo akýkoľvek úkon realizovaný takouto osobou, automaticky musí ísť o NOO. Vždy treba konanie takýchto osôb posudzovať komplexne.

b) vo vzťahu k právnickej osobe:

- ak za právnickú osobu koná, vlastní ju alebo je konečným užívateľom výhod v akomkoľvek preukázateľnom vzťahu fyzická osoba, u ktorej je zvýšená miera rizika legalizácie alebo financovania terorizmu,
- predmet činnosti nie je v súlade so skutočným podnikaním,
- predmet činnosti, ktorý je rizikový z hľadiska množnej legalizácie –najmä hazard, zmenárne, obchodovanie s pohľadávkami, reštauračné služby a prevádzky pracujúce s hotovosťou,
- predmet činnosti si vyžaduje špeciálne povolenie,
- neprehľadná vlastnícka štruktúra,
- právnická osoba, jej vlastník alebo spoločník má sídlo alebo bydlisko v daňovom raji, rizikovej oblasti z hľadiska podpory a financovania terorizmu,
- právnická osoba má iba virtuálne sídlo,
- „Ready made“ spoločnosť,
- v prípade inej povinnej osoby – indikácie nevenovania pozornosti transakciám jej klientov,
- právnická osoba, ktorá obchoduje s inými právnickými osobami predstavujúcimi riziko legalizácie alebo financovania terorizmu,
- právnická osoba, ktorej názov, resp. predmet činnosti je zavádzajúci a evokuje, že môže ísť o banku, finančnú inštitúciu a pod.,
- fiktívna banka,
- právnická osoba, o ktorej je finančnej inštitúcii z jej dostupných registrov známe, že je dlžníkom, prípadne si neplní daňové povinnosti,
- právnická osoba, o ktorej je známe, že bola zneužitá alebo akýmkoľvek spôsobom zapojená do páchania trestnej činnosti.

c) z hľadiska obchodu, transakcie alebo žiadosti o ich vykonanie:

- obchod realizovaný fyzickými alebo právnickými osobami, u ktorých je zvýšené riziko legalizácie alebo financovania terorizmu,
- obchod, ktorý vzhľadom na svoju zložitosť, nezvyčajne vysoký objem finančných prostriedkov alebo inú svoju charakteristiku zjavne vybočuje z bežného rámca alebo charakteru obchodu určitého druhu alebo určitého klienta, alebo ktorý nemá žiaden zrejmy ekonomický účel alebo zákonný účel,
- obchod, pri ktorom klient žiada o založenie zmluvného vzťahu alebo vykonanie obchodnej operácie s povinnou osobou na základe nejasného projektu,
- obchod, pri ktorom klient predkladá dokumenty vydané finančnou inštitúciou (väčšinou zahraničnou), u ktorej je sťažené overenie ich pravosti,
- obchod, pri ktorom klient predloží falošné, neplatné, resp. odcudzené identifikačné doklady, falošné bankovky, sfalšované dokumenty alebo cenné papiere a pod.,
- obchod, pri ktorom klient odmieta alebo nevie predložiť príslušnú dokumentáciu k pripravovanému obchodu,
- obchod realizovaný z krajín a do krajín so zvýšeným rizikom financovania terorizmu, resp. krajín s vyšším bezpečnostným rizikom (drogy, zbrane a pod.),
- požiadavka klientov na služby riadenia portfólia, kde je zdroj prostriedkov neznámy alebo nie je v súlade so zjavnou najmä finančnou situáciou klienta,
- obchody s účasťou spoločností s ručením obmedzeným, v ktorých nastala zmena v pozícii konateľa, zmena obchodného mena, zmena registračného súdu a pod.,
- platba zo zahraničia, najmä mimo krajiny EÚ a jej okamžitý prevod na iný účet,

- nezvyčajne vysoký vklad finančných prostriedkov alebo prevod alebo obstaranie finančných nástrojov na účet fyzickej osoby, ktorá je zahraničnou politicky exponovanou osobou, vybočujúci z bežného rámca pohybov na takomto účte.

NOO môžu mať najmä túto podobu alebo formu:

1. obchod, pri ktorom klient odmieta poskytnúť informácie o pripravovanom obchode alebo sa snaží minimalizovať informácie alebo poskytne len také informácie, ktoré môže povinná osoba veľmi ťažko alebo len s veľkými nákladmi preveriť,
2. jednorazový hotovostný vklad alebo prevod finančných nástrojov na účet, ktorý nezodpovedá doterajším aktivitám klienta a informáciám, ktorými finančná inštitúcia o klientovi disponuje,
3. častá opakovateľnosť hotovostných vkladov bez zjavného dôvodu, ktorých vkladáním vznikol význačný vklad následne prevedený na miesto, ktoré za bežných okolností nie je spájané s klientom,
4. častá výmena peňažných prostriedkov za iné meny (snaha zatajiť pôvod peňazí konverziou na inú menu),
5. opakované spätné presuny finančných prostriedkov alebo finančných nástrojov do zahraničných bánk alebo OCP so sídlom v rizikových oblastiach a z týchto bánk alebo OCP alebo spoločností so sídlom v rizikových oblastiach,
6. nákup a predaj finančných nástrojov mimo bežných zvyklostí klienta bez náležitého zdôvodnenia,
7. vyššie alebo nezvyčajné vyrovnanie finančných nástrojov v hotovosti,
8. nákup a predaj finančných nástrojov bez zistiteľného účelu alebo za okolností, ktoré sa zdajú byť nezvyčajné ako je napr. vopred akceptovaná strata z transakcie,
9. akákoľvek transakcia s osobou v postavení sprostredkovateľa/splnomocnenca, kedy identita konečného užívateľa výhod alebo protistrany je utajená, nejasná alebo v rozpore s bežným postupom pre daný typ príslušného obchodu,
10. obchody s účasťou novozaložených spoločností registrovaných v daňových rajoch,
11. transakcie sa zúčastňuje firma alebo finančná inštitúcia z krajiny s vysokým rizikom.

Príloha č. 3 k metodickému usmerneniu č. 2/2023

Zoznam užitočných odkazov pre oblasť AML/CFT

Nižšie uvedený zoznam odkazov nemusí byť úplný.

- Bezpečnostná rada Organizácie spojených národov
<https://www.un.org/sc/suborg/en/sanctions/un-sc-consolidated-list>
- odporúčania FATF
<https://www.fatf-gafi.org/en/topics/fatf-recommendations.html>
- časť webového sídla Európskej komisie určená politike EÚ vo vzťahu k vysokorizikovým tretím krajinám
https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/financial-supervision-and-risk-management/anti-money-laundering-and-counter-finance-terrorism/eu-policy-high-risk-third-countries_en
- časť webového sídla Európskej komisie určená reštriktívnym opatreniam a sankciám
https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/international-relations/restrictive-measures-sanctions_en
- časť webového sídla Európskej služby pre vonkajšiu bezpečnosť určená sankčnej politike
<https://www.consilium.europa.eu/en/policies/sanctions/>
- časť webového sídla orgánu EBA určená problematike AML/CFT (obsahuje taktiež odkazy na usmernenia orgánu EBA týkajúce sa oblasti AML/CFT)
<https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/anti-money-laundering-and-counter-finance-terrorism>
- časť webového sídla Ministerstva vnútra SR určená problematike vysokorizikových, nespolupracujúcich krajín a sankcionovaných krajín
<https://www.minv.sk/?vns-krajiny>
- časť webového sídla Ministerstva vnútra SR určená usmernenia a stanoviská FSJ
<https://www.minv.sk/?Metodicke-usmernenia-a-stanoviska-FSJ>
- časť webového sídla Ministerstva zahraničných vecí SR určená medzinárodným sankciám
<https://mzv.sk/web/en/diplomacy/international-sanctions>

Oznámenie Národnej banky Slovenska

Národná banka Slovenska oznamuje podľa ustanovenia § 27 ods. 7 zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v spojení s ustanovením § 67 ods. 6 zákona č. 492/2009 Z. z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o platobných službách“) zánik povolenia na poskytovanie platobných služieb spoločnosti **Diners Club CS, s.r.o., so sídlom Nám. Slobody 11, 811 06 Bratislava, IČO: 35 757 086** (ďalej len „spoločnosť“).

V zmysle ustanovenia § 64 ods. 1 zákona o platobných službách bolo spoločnosti udelené povolenie č. ODB-16129-6/2010 zo dňa 14. marca 2011 na poskytovanie platobných služieb podľa ustanovenia § 2 ods. 1 písm. d) bod 2. a písm. g) zákona o platobných službách. Uvedené povolenie na poskytovanie platobných služieb nadobudlo právoplatnosť dňa 16. marca 2011 (ďalej len „povolenie na poskytovanie platobných služieb“).

Na základe ustanovenia § 67 ods. 1 písm. c) zákona o platobných službách, povolenie udelené podľa § 64 ods. 1 zákona o platobných službách na poskytovanie platobných služieb platobnej inštitúcii zaniká dňom vrátenia povolenia; povolenie možno vrátiť len písomne a s predchádzajúcim písomným súhlasom podľa § 66 ods. 1 písm. d) zákona o platobných službách. Predchádzajúci súhlas na vrátenie povolenia na poskytovanie platobných služieb bol spoločnosti udelený rozhodnutím č. sp.: NBS1-000-068-911, č. z.: 100-000-338-179 zo dňa 25. marca 2022, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 16. apríla 2022.

Spoločnosti zaniklo povolenie na poskytovanie platobných služieb dňa 23. februára 2023, a to vrátením povolenia na poskytovanie platobných služieb.

Vydavateľ: Národná banka Slovenska, ul. Imricha Karvaša 1, 813 25 Bratislava 1,
IČO: 30844789
Periodicita: vychádza podľa potreby Národnej banky Slovenska
Objednávky: vestnik@nbs.sk